

**Analýza nepřispěvkových dob
v ČR a doporučení
pro jejich sledování a evidenci**

Martin Holub

VÚPSV 2004

Obsah

Seznam použitých zkratk	3
Seznam tabulek	4
Úvod	5
1. Definice nepříspěvkových dob	6
2. Metodika	9
2.1 Příjmová strana	10
2.2 Výdajová strana	11
3. Analýza jednotlivých náhradních dob pojištění	16
4. Pojetí náhradních dob pojištění v reformě důchodového systému ČR	19
Závěr	21
Literatura	23
Přílohy	

Seznam použitých zkratk

ČSSZ	- Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	- Český statistický úřad
KNVVZ	- koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu
M	- muži
MO	- Ministerstvo obrany
MPSV	- Ministerstvo práce a sociálních věcí
ND	- náhradní doba pojištění
nově přizn. důch.	- nově přiznané důchody
POČR	- podpora při ošetřování člena rodiny
pr. měs. mzda	- průměrná měsíční mzda
RVZ	- roční vyměřovací základ
SLDB	- sčítání lidu, domů a bytů
UIV	- Ústav pro informace ve vzdělávání
VUPSV	- Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
vyl. doby	- vyloučené doby
VZ	- vyměřovací základ
ZPS	- změněná pracovní schopnost
ZVS	- základní vojenská služba
Ž	- ženy

Seznam tabulek

tabulka 1: Bilance účtu důchodového pojištění v ČR (v tis. Kč).....	9
tabulka 2: Výpočet hypotetického pojistného na důchodové pojištění za některé skupiny obyvatelstva (v milionech Kč).....	10
tabulka 3: Podíly hypotetického pojistného (peněžní údaje v milionech Kč).....	11
tabulka 4: Průměrný počet dní náhradní doby pojištění na osobu pro výpočet důchodu.....	13
tabulka 5: Příklad náhradních dob pojištění	13
tabulka 6: Poměr náhradních dob pojištění na době pojištění.....	13
tabulka 7: Potenciální úspora na vyplácených důchodech (údaje jsou v milionech Kč) - vývoj zpětně	14
tabulka 8: Přehled potenciálních úspor u vyplácených důchodů při nezahrnutí náhradních dob pojištění - predikce v milionech Kč	14
tabulka 9: Potenciální úspory v jednotlivých letech v roce zavedení z nově přiznaných důchodů (údaje v milionech Kč)	15
tabulka 10: Potenciální úspory z nově přiznaných důchodů od roku 2003 (údaje v milionech Kč).....	15
tabulka 11: Počty osob uplatňujících náhradní doby pojištění, počty dnů a průměrný počet dnů náhradní doby pojištění na osobu v souboru všech pojištěnců.....	16
tabulka 12: Počty osob uplatňujících náhradní doby pojištění, počty dnů a průměrný počet dnů náhradních dob pojištění na osobu v souboru pojištěnců narozených před rokem 1948	17
tabulka 13: Podíl jednotlivých náhradních dob pojištění na celkovém počtu dnů nepříspěvkových dob pro soubor všech pojištěnců.....	17
tabulka 14: Podíl jednotlivých náhradních dob pojištění na celkovém počtu dnů nepříspěvkových dob pro soubor pojištěnců narozených před rokem 1948 ..	17
tabulka 15: Podíly pohlaví na jednotlivých náhradních dobách pojištění pro soubor všech pojištěnců	18
tabulka 16: Podíly pohlaví na jednotlivých náhradních dobách pojištění pro soubor pojištěnců narozených před rokem 1948.....	18
tabulka 17: Průměrný počet dnů na osobu uplatňující konkrétní náhradní dobu pojištění dle náhradní doby pojištění pro soubor všech pojištěnců.....	18
tabulka 18: Průměrný počet dnů na osobu uplatňující konkrétní náhradní dobu pojištění dle náhradní doby pojištění pro soubor pojištěnců narozených před rokem 1948.....	18
tabulka 19: Potenciální úspory z nově přiznaných důchodů (údaje v milionech Kč)	19
tabulka 20: Potenciální úspory z nově přiznaných důchodů od roku 2003 (údaje v milionech Kč).....	19
tabulka 21: Přehled potenciálních úspor u vyplácených důchodů při nezahrnutí náhradních dob pojištění - predikce (údaje v milionech Kč).....	20
tabulka 22: Potenciální úspora na vyplácených důchodech (údaje jsou v milionech Kč) - vývoj zpětně	20
tabulka 23: Průměrný počet dní náhradní doby pojištění na osobu pro výpočet důchodu a poměr k době pojištění.....	20
tabulka 24: Počty osob neplatících v roce 2002 příspěvky na sociální pojistné	21

Úvod

V poslední době se nepříspěvkové doby, zejména v souvislosti s plánovanou reformou důchodového systému staly často diskutovaným tématem. Český důchodový systém je dávkově definovaný průběžně financovaný systém založený na pojištění. Avšak právě nepříspěvkové doby narušují jeden ze základních principů takového důchodového systému - a to princip ekvivalence.

V českém právním řádu se institut náhradních dob pojištění poprvé objevil v zákoně č. 99/1948 Sb., o národním pojištění. Jejich zavedení sledovalo ocenění tzv. „společenského prospěchu“, kdy byly do doby pojištění pro účely výpočtu důchodu započítávány i doby, za které nebylo odvedeno pojistné, ale dle tehdejších názorů a společenského konsezu to byly doby pro společnost užitečné - potřebné (např. péče o dítě, vojenská služba ...). Avšak v dnešní době, kdy se společenské klima i názory změnily, lze považovat institut náhradních dob v rozsahu, v jakém jsou dnes tyto doby hodnoceny, za neudržitelný.

Objem a poměr nepříspěvkových dob k odpracované době či jejich poměr k vybranému pojistnému - tedy potenciální ztráty na vybraném pojistném - byl však doposud jen odhadován, nikdo se ještě nepokusil daný problém kvantifikovat. Jako Výzkumný ústav práce a sociálních věcí jsme cítili potřebu daný problém zpracovat a zjistit přesný rozsah problematiky, a to zejména na základě výběrového šetření přímo z dat České správy sociálního zabezpečení. Během řešení výše zmíněného tématu se však objevilo nečekaně mnoho překážek a nesnází, které činily výzkum mnohem složitějším, než se na první pohled může zdát.

Výzkum byl pomyslně rozdělen do třech částí. V části první se věnoval nepříspěvkovým dobám jako celku a jejich vlivu na příjmovou a výdajovou část důchodového systému. Na straně příjmové se jednalo zejména o vyjádření potenciální ztráty na nevybraném pojistném a na straně výdajové šlo zejména o kvantifikaci možných úspor při neuvažování náhradních dob pojištění. V části druhé se práce zabývá podrobnou analýzou nepříspěvkových dob, příspěvkům jednotlivých náhradních dob pojištění k celkovému objemu těchto dob a různým statistickým charakteristikám. Tato část vycházela především z dat poskytnutých Českou správou sociálního zabezpečení. V poslední části se výzkum zamýšlel nad možnými dopady reformy (materiál MPSV - Pokračování důchodové reformy z července 2003) důchodového systému České republiky, konkrétně nad omezením započítávání některých náhradních dob pojištění, a pokusil se číselně vyjádřit přínos takovýchto omezení.

V práci byly použity statistické metody, vycházející především z datového souboru o 1 019 pojištěncích, který poskytla ČSSZ, a dále se pracovalo s daty dostupnými v různých ročenkách, zejména v ročenkách Českého statistického úřadu a ročenkách Ministerstva práce a sociálních věcí, stejně jako s mnohými dalšími (ročenka ČSSZ, data Ústavu pro informace ve vzdělávání a další).

1. Definice nepříspěvkových dob

Nejdříve je nutno si pojem nepříspěvkové doby definovat. Zákon 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (dále jen zákon o důchodovém pojištění) v platném znění pojem „nepříspěvková doba“ nezná. Takže nezbyvá, než si tento pojem vymezit. Jak už je patrné z názvu, nepříspěvková doba bude taková, za kterou do systému důchodového pojištění nebyl odveden příspěvek na pojistné, ale taková doba je započítána do celkové doby pojištění jako náhradní doba pojištění.

První pojetí „nepříspěvkových dob“ se odvíjí od výše zmíněného zákona o důchodovém pojištění a vychází z definice náhradních dob pojištění. Výzkum vycházel jednak z definice náhradních dob pojištění tak, jak je uvedeno na internetových stránkách ČSSZ v následujícím členění:

- osoby, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední nebo vyšší odborné škole (dále jen "střední škola") nebo vysoké škole v České republice, a to po dobu prvních šesti let tohoto studia po dosažení věku 18 let,
- osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání, a v rozsahu nejvýše tří let též po dobu, po kterou jim toto hmotné zabezpečení nenáleží s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod a nezapočítává se do ní doba účasti na pojištění podle § 6 odst. 1 písm. a); podmínka vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání se pro účely tohoto zákona považuje za splněnou po dobu, za kterou podle zvláštního zákona náleží hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání před vzetím do této evidence,
- osoby se změněnou pracovní schopností připravující se pro pracovní uplatnění,
- osoby konající vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání a vojáky v další službě,
- osoby konající civilní službu,
- osoby pečující o dítě ve věku do čtyř let nebo o dítě ve věku do 18 let, jde-li o dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě vyžadující mimořádnou péči (blíže zvláštní text),
- osoby pečující osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let (blíže zvláštní text),
- poživatelé plného invalidního důchodu z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32; za poživatele plného invalidního důchodu se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají plný invalidní důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek nebo příspěvek za službu podle zvláštních zákonů,
- osoby pobírající dávky nemocenského pojištění (péče) nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož jsou tyto dávky vypláceny.

Tyto doby se hodnotí jako náhradní doby pojištění za předpokladu, že byly získány na území České republiky a že doba pojištění trvala alespoň rok. Jen u náhradní doby péče o dítě se nevyžaduje péče o ně na území České republiky.

Další členění náhradních dob bylo využito přímo z databáze ČSSZ, ve které jsou náhradní doby pojištění rozlišovány dle následujícího klíče:

- Náhradní doba do 18 let - nerozlišováno o jakou náhradní dobu jde. Může zahrnovat studium, péči o dítě, a podobně.
- Náhradní doba - náhradní doba jakákoliv získaná v preferované pracovní kategorii před 1.1.1993.

- Náhradní doba pojištění - používáno pro dobu nemoci v ochranné lhůtě, pro dobu, po kterou byl osobě se změněnou pracovní schopností vyplácen příspěvek před umístěním do zaměstnání.
- Civilní služba - doba výkonu civilní služby po 31.12.1995.
- Nezaměstnanost - doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání před 1.1.1996.
- Odborné školení - doba odborného školení získaná kdykoliv.
- Vojenská služba - doba výkonu vojenské služby získaná kdykoliv.
- Odbojová činnost - doba odbojové činnosti během války.
- Pobírání důchodu - doba pobírání plného invalidního důchodu získaná kdykoliv.
- Doba péče - doba péče o osobu převážně nebo úplně bezmocnou nebo o osobu částečně bezmocnou starší 80 let získaná po 31.12.1995.
- Péče o dítě - doba péče o dítě získaná kdykoliv.
- Příprava pro uplatnění - Příprava osob se změněnou pracovní schopností připravující se pro pracovní uplatnění získaná kdykoliv.
- Uchazeč o zaměstnání - doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání bez pobírání hmotného zabezpečení získaná po 31.12.1995.
- Uchazeč hm. zabezpečení - doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání s pobíráním hmotného zabezpečení získaná po 31.12.1995.
- Uchazeč do 18 let - doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání do 18 let získaná po 31.12.1995.
- Studium - doba studia získaná po 31.12.1995.

Takto členěné náhradní doby pojištění byly použity zejména ke zjištění rozsahu a poměru náhradních dob na odpracované době. V dalším textu používání pojmu náhradní doba pojištění či nepřispěvková doba znamená totéž, náhradní doba pojištění může být též zkrácena na ND (zejména v tabulkách).

Dalším vodítkem při vymezení nepřispěvkových dob nám může být §16 zákona o důchodovém pojištění, kde se v odstavci 4 můžeme dočíst o dobách vyloučených, které lze (zjednodušeně) považovat i za doby nepřispěvkové, ačkoli jejich prvotním smyslem je „nerozmělnění“ skutečně dosažených příjmů pojištěnce dobami, ve kterých pojištěnec nemá příjmy. Za doby vyloučené považuje zákon o důchodovém pojištění doby, které se podle předpisů platných před 1. lednem 1996 vylučovaly při zjišťování hrubých výdělků pro účely výpočtu průměrného měsíčního výdělku. Dále jsou vyloučenými dobami po 31. prosinci 1995 doby citované v odstavci 4.

Z vyloučených dob byly pro účely našeho výzkumu vybrány následující kategorie:

- a) vojáci konající základní službu (viz zákon o důchodovém pojištění §16 odstavec 4, písmeno d),
- b) občané konající civilní službu (viz zákon o důchodovém pojištění §16 odstavec 4, písmeno d),
- c) osoby pečující o dítě do 4 let věku (včetně invalidního dítěte do 7 let věku) (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno e),
- d) osoby pečující o zdravotně postižené dítě (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno e),
- e) osoby pečující o osoby převážně nebo úplně bezmocné, nebo částečně bezmocné starší 80ti let (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno e),
- f) uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci úřadu práce po dobu kterou jim náleží hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno g),

- g) invalidní důchodci do dosažení věku pro vznik nároku na starobní důchod (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno b),
- h) osoby pobírající nemocenské dávky (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno a),
- i) osoby pobírající POČR (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno a),
- j) doba studia od 18 let po dobu šesti let (viz zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno f),
- k) doba studia od 15 let (zákon o důchodovém pojištění §16, odstavec 4, písmeno f).

Výše uvedené kategorie tzv. „nepříspěvkových dob“ byly ve výzkumu použity při výpočtu rozsahu nepříspěvkových dob v roce 2002 a potenciálních ztrát na vybraném pojistném.

2. Metodika

Cílem tohoto výzkumu je přispět k diskusi o možnostech řešení problému finanční udržitelnosti českého základního důchodového pojištění. Jedním ze závažných faktorů ovlivňujících jeho finanční bilanci je právě velmi vysoký rozsah dob, které se započítávají pro účely důchodového pojištění, přestože za ně není placeno pojistné. Náhradní doby pojištění existující v současné podobě jsou jedním z nejvýznamnějších důvodů každoročních „schodků“ v bilanci důchodového systému. Stav důchodového systému ČR ukazuje tabulka 1, kdy schodek důchodového systému ČR v roce 2002 dosáhl 16 miliard korun (téměř 1% hrubého domácího produktu). Tato práce se pokusila kvantifikovat vliv nepřispěvkových dob na tomto stavu. Výzkum se zaměřil jednak na příjmovou stranu důchodového systému, kde byly spočítány potenciální ztráty na vybraném pojistném a na výdajovou stranu důchodového systému, kde byly spočítány výdaje spojené se započtením náhradních dob pojištění do celkové doby pojištění.

T a b u l k a 1 Bilance účtu důchodového pojištění v ČR (v tis. Kč)

rok	2000	2001	2002
příjmy	165 511 919	180 210 740	192 175 845
výdaje	182 191 261	196 113 711	208 274 942
rozdíl	16 679 342	15 902 971	16 099 097

Pramen: Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2001, 2002, MPSV

Ve výzkumu již bylo zohledněno částečné omezení náhradních dob pojištění při započtení do doby pojištění pro výpočet výše důchodu, které spočívá v započtení většiny náhradních dob pojištění pouze v rozsahu 80 %. Jde o tyto náhradní doby pojištění (následující výčet vychází z náhradních dob evidovaných v databázi ČSSZ):

- náhradní doba do 18 let (nerozlišováno o jakou náhradní dobu jde; může zahrnovat studium, péči o dítě, a podobně),
 - náhradní doba (náhradní doba jakákoliv získaná v preferované pracovní kategorii před 1.1.1993),
 - náhradní doba pojištění (používáno pro dobu nemoci v ochranné lhůtě, pro dobu, po kterou byl osobě se změněnou pracovní schopností vyplácen příspěvek před umístěním do zaměstnání),
 - civilní služba,
 - nezaměstnanost,
 - odborné školení,
 - odbojová činnost,
 - pobírání důchodu,
 - příprava pro uplatnění,
 - uchazeč o zaměstnání,
 - uchazeč hm. zabezpečení,
 - uchazeč do 18 let,
 - studium,
- ostatní kategorie, tj:
- vojenská služba - doba výkonu vojenské služby získaná kdykoliv,
 - doba péče - doba péče o osobu převážně nebo úplně bezmocnou nebo o osobu částečně bezmocnou starší 80ti let,
 - péče o dítě - doba péče o dítě získaná kdykoliv, se započítávají plně.

Ve výzkumu nebyl uvažován další vliv náhradních dob pojištění, který spočívá ve zjištění nároku na důchod, kdy jsou náhradní doby pojištění plně započítávány do minimální doby pojištění potřebné pro přiznání důchodu, a to zejména z důvodu obtížné zpracovatelnosti takového kritéria do modelu a absolutního nedostatku statistických dat evidujících takovéto doby.

2.1 Příjmová strana

Postup při výpočtu pojistného, které by mohlo být příjmem „důchodového účtu“, byl následující. Uvažovaly se doby, které se počítají do doby zohledněné pro výpočet důchodu, ale není za ně placeno pojistné. Za jednotlivé kategorie občanů (uvedené výše) byly zjištěny počty osob v roce 2002 (což bylo někdy téměř nemožné). Zdroje, odkud byly údaje čerpány viz příloha 1.

Poté bylo vypočítáno hypotetické pojistné, které vycházelo z předpokladu, že by bylo placené buď z průměrné mzdy v roce 2002 (pojistné placené občany) nebo ze mzdy minimální v roce 2002 (pojistné placené státem podobně jako v případě pojištění zdravotního). Data vycházela z podmínek platných v roce 2002 (tj. průměrná mzda Kč 15 857,-, minimální mzda Kč 5 700,- a sazba pojistného 26 %).

Průměrná a minimální mzda byly vybrány jako vyměřovací základy z důvodu potřeby zachytit stav co nejbližší realitě. Nebylo by tedy účelné používat nějaké hypotetické vyměřovací základy, ale nejvíce se k danému účelu hodily právě průměrná a minimální mzda, i když jsme si vědomi možných úskalí, která vyplývají z použití těchto veličin. Více viz tabulka 2.

T a b u l k a 2 Výpočet hypotetického pojistného na důchodové pojištění za některé skupiny obyvatelstva (v milionech Kč)

náhradní doba pojištění	počet pojištěnců	průměrná mzda - hypotetické pojistné	minimální mzda - hypotetické pojistné
vojáci základní vojenské služby	10 607	525	189
občané konající civilní službu	15 541	769	276
pečující o dítě do 4 let (vč. invalidního dítěte do 7 let)	331 702	16 411	5 899
osoby pečující o zdravotně postižené dítě	15 417	763	274
pečující o osobu převážně nebo úplně bezmocnou	14 924	738	265
uchazeči o zaměstnání	252 615	12 498	4 493
ZPS připravující se na pracovní uplatnění	400	20	7
invalidní důchodci	228 735	11 316	4 068
osoby pobírající nemocenské dávky	302 495	14 966	5 380
osoby pobírající POČR	37 037	1 832	659
studium od 18 let po dobu šesti let	394 661	19 525	7 019
doba studia od 15 let	354 261	17 527	6 300
celkem	1 958 395	96 889	34 828

Pramen: MO, MPSV, ročenka MPSV 2002, VUPSV, ČSSZ, UIV, vlastní výpočty

Dalším krokem bylo stanovit procentuální podíl takto zjištěného hypotetického pojistného na celkovém potenciálně vybratelném pojistném (tj. vybrané pojistné + vypočítané hypotetické pojistné), který činil 35,0 % při výpočtu vycházejícího z průměrné mzdy a 16,2 % při uvažování mzdy minimální. Názorněji viz tabulka 3.

T a b u l k a 3 Podíly hypotetického pojistného (peněžní údaje v milionech Kč)

příjem z pojistného na důchody kap. 313	180 210
příjem z hypotetického pojistného - průměrná mzda	96 889
příjem z hypotetického pojistného - minimální mzda	34 828
podíl hypotetického pojištění z průměrné mzdy na celkovém pojištění	35,0%
podíl hypotetického pojištění z minimální mzdy na celkovém pojištění	16,2%

Pramen: MPSV, vlastní výpočty

2.2 Výdajová strana

Na výdajové straně systému důchodového pojištění se výzkum zaměřil na kvantifikaci nákladů spojených s vyplácením důchodů i za doby, za něž nebylo odvedeno odpovídající pojistné. Výzkum v této části probíhal ve čtyřech fázích. Úvodní fází bylo vznesení požadavku na ČSSZ ohledně dat, která by dle našeho názoru byla vhodná pro posouzení a analýzu nepřispěvkových dob. Proto jsme oslovili ČSSZ dopisem, v němž jsme projevíli zájem o data z jejich databáze, která jsme chtěli podrobit důkladné analýze, což se nám jevílo jako jediné možné řešení. Původní představa byla získat výběrový soubor 1 020 pojištěnců s konkrétními údaji o započtených nepřispěvkových dobách z individuálních záznamů ČSSZ, pochopitelně bez osobních údajů pojištěnců. Tento soubor jsme si představovali nejlépe v následujícím členění:

- dle pohlaví na muže a ženy,
- dle věku na 5 věkových kohort - ekonomicky aktivní, počínaje 20-29, konče 69,
- dle dosaženého vzdělání na vysokoškolsky vzdělané a ostatní,
- dle regionu v členění NUTS 3.

Tabulka s podrobnou původně uvažovanou strukturou záznamů je přiložena (viz příloha 2).

Již v této fázi se však vyskytly první neočekávané problémy spočívající v nepřilísné vhodnosti databáze ČSSZ k analytickým účelům, protože databáze ČSSZ nejsou prvotně obsahově orientovány na požadavky našeho výzkumného záměru. Dalším dílčím problémem se ukázala být nemožnost poskytnutí údajů u ekonomicky aktivních občanů, protože tyto údaje ČSSZ zatím nesleduje. Jako alternativní a dostačující řešení bylo použito postupu vycházejícího z údajů o osobách, jimž již v minulosti důchod přiznán byl. Bohužel ČSSZ neeviduje a ani v budoucnu nepředpokládá, že by evidovala dosažený stupeň vzdělání, a tak jsme i v tomto ohledu museli slevit ze svých požadavků a výzkum se stal opět komplikovanějším a byl zatížen větší nepřesností, plynoucí z odhadů dob studia na základě dostupných dat. Údaje o regionu databáze ČSSZ evidující doby pojištění nemá (nejsou zde ani údaje o adrese pojištěnce, protože jde o databázi vytvořenou pouze pro účely archivace dob pojištění a přepočtu důchodů) a tak se bohužel nepovedla provést komparace mezi regiony. ČSSZ nám však vyšla vstříc v maximální možné míře a poskytla nám výběr dat z databáze evidující doby pojištění a náhradní doby pojištění občanů, jimž již důchod přiznán byl. Tento výběr byl náhodný a šlo o výběr dle předem zadaných parametrů, např. každý desátý (stý) nalezený případ tak, aby byly splněny počty v rámci věkových skupin a pohlaví, které jsme požadovali. V dalším výzkumu tedy bylo nutno vycházet z údajů, které byly k dispozici.

Další a zároveň asi časově nejnáročnější částí bylo zpracování dat poskytnutých ČSSZ. Tato databáze uváděla typ náhradních dob pojištění a časové intervaly, ve kterých byla uvedena náhradní doba pojištění hodnocena pro účely důchodového pojištění u namátkově vybraných případů (pojištěnců). Je třeba ještě upozornit na úskalí těchto dat. Jelikož, jak již bylo řečeno výše, ČSSZ neeviduje náhradní doby pojištění u ekonomicky aktivních obyvatel, ale až v době přiznání důchodu, byla data, zejména u mladších ročníků, zatížena výběrovou chybou, jelikož těmto osobám mohl být přiznán pouze plný či částečný invalidní důchod.

Z toho důvodu výzkum dále probíhal paralelně na dvou kolejích – zabýval se souborem osob do roku narození 1948 včetně a pak souborem všech osob dle požadavku na věkovou strukturu zmíněnou výše. Zároveň např. u osob ve věku kolem 55 let lze předpokládat častější výskyt náhradní doby pojištění uchazeče o zaměstnání, neboť vedení občana v evidenci uchazeče o zaměstnání bylo nutnou podmínkou pro přiznání tzv. dočasně kráceného předčasného starobního důchodu, který je pro tuto věkovou kategorii dalším možným důchodem vedle již zmíněného důchodu invalidního.

Dalším problémem se ukázalo samotné zpracování dat poskytnutých ČSSZ. Jak již samotná ČSSZ avizovala, tak poskytnutá data skutečně nebyla vhodná pro potřeby analytického výzkumu. Data byla předána ve formátu MS Excel v členění muži, ženy a dle věkových skupin. Avšak každá náhradní doba pojištění byla na jednom řádku a tak list obsahující muže čítal 1 465 řádků (i když reálně obsahoval údaje o 497 pojištěncích) a list obsahující ženy čítal dokonce řádků 2 248 (vztahujících se k 522 pojištěncům). Ukázka primárních dat z databáze ČSSZ viz. Příloha 3. Tato data bylo tedy nutno rozčlenit dle nějakého klíče, aby se s nimi dalo statisticky pracovat. Po pečlivém zvážení byla data seřazena v následujícím členění, a to pro obě kategorie zkoumaných pojištěnců (tj. pro všechny pojištěnce a pro pojištěnce do roku narození 1948 včetně) :

- počty osob dle pohlaví uplatňujících jednotlivé náhradní doby pojištění,
- počty dnů náhradních dob pojištění uplatňovaných muži a ženami dle jednotlivých náhradních dob pojištění,
- relativní počty – počet osob s konkrétní náhradní dobou pojištění/počtu osob celkem za muže i ženy,
- relativní počty – podíl mužů či žen na jednotlivých náhradních dobách pojištění,
- průměrné počty dnů na osobu uplatňující konkrétní náhradní dobu pojištění dle náhradní doby pojištění za muže i ženy,
- podíly jednotlivých náhradních dob pojištění na celkovém objemu náhradních dob pojištění za muže i ženy,
- počty dnů uplatňovaných muži a ženami dle jednotlivých náhradních dob pojištění pro výpočet důchodu (redukované počty dnů – některé ND započteny pouze z 80 %),
- průměrné počty dnů na osobu uplatňující konkrétní náhradní dobu pojištění dle náhradní doby pojištění za muže i ženy pro výpočet důchodu (redukované počty dnů – některé ND započteny pouze z 80 %).

Dalším krokem v analýze nepřispěvkových dob na výdajové straně důchodového systému byla úprava rozsahu nepřispěvkových dob. Vzhledem k tomu, že se do roku 1995 (31.12.1995) doba studia hodnotila jako doba zaměstnání, tak v databázi poskytující výpis náhradních dob pojištění tato doba samozřejmě chyběla. Doba studia se vyskytovala pouze sporadicky, a to pouze u osob studujících po 1.1.1996. Bylo tedy nutno ke statisticky zjištěným údajům z databáze ČSSZ připočíst ještě „jakousi“ průměrnou dobu studia. Ta byla zjištěna na základě údajů z SLDB 2001 – tabulka č. 155 Obyvatelstvo 15leté a starší podle věku, podle nejvyššího ukončeného vzdělání, oborů vzdělání a pohlaví a na základě standardních dob trvání vzdělání dle Ústavu pro informace ve vzdělávání. Dále bylo nutno ještě navýšit takto zjištěné nepřispěvkové doby o nemoc, která se ve výpisu náhradních dob pojištění z databáze ČSSZ taktéž neobjevila, protože dle zákona o důchodovém pojištění jde o tzv. dobu vyloučenou. Doba nemocnosti byla převzata z dat ČSÚ. Tím bylo dosaženo započtení všech dob, které jsou hodnoceny jako doba pojištění, ale nejsou za ně odpovídající příjmy do důchodového systému. Názorně je to vidět v tabulce 4.

T a b u l k a 4 Průměrný počet dní náhradní doby pojištění na osobu pro výpočet důchodu

soubor všech pojištěnců							
	ND celkem	odhad studia	celkem 1	roky celkem	nemoc	celkem 2	roky celkem
muži	481	1 242	1 723	5	1 273	2 923	8
ženy	891	1 153	2 044	6	1 211	3 244	9
celkem	691	1 197	1 889	5	1 242	3 089	8
soubor pojištěnců narozených před rokem 1948							
	celkem	odhad studia	celkem 2	roky celkem	nemoc	celkem 3	roky celkem
muži	575	1 242	1 816	5	1 273	3 016	8
ženy	893	1 153	2 046	6	1 211	3 246	9
celkem	747	1 197	1 944	5	1 242	3 144	9

Pramen: vlastní výpočty z dat ČSSZ, IUV, ČSO

V tabulce 5 je pro názornou ilustraci zobrazen příklad rozsahu náhradních dob pojištění pro muže a ženy se středoškolským a vysokoškolským vzděláním.

T a b u l k a 5 Příklad náhradních dob pojištění

dny	ND-ČSSZ	studium	nemoc	celkem	roky celkem
muž VŠ	575	3 285	1 273	5 133	14,1
muž SŠ	575	1 460	1 273	3 308	9,1
žena VŠ	893	3 285	1 211	5 389	14,8
žena SŠ	893	1 460	1 211	3 564	9,8

Pramen: Vlastní výpočty

Poměr náhradních dob pojištění k celkové době pojištění ilustruje tabulka 6. Je vidět že u mužů tento poměr činí 1/5 celkové doby pojištění a u žen dokonce celou 1/4.

T a b u l k a 6 Poměr náhradních dob pojištění na době pojištění

všichni pojištěnci	dny	roky	poměr ND na době pojištění
průměrný počet dnů ND M	2 996	8,2	20,02%
průměrný počet dnů ND Ž	3 255	8,9	24,10%
průměrný počet dnů ND celkem	3 131	8,6	21,99%
soubor pojištěnců narozených po roce 1948			
průměrný počet dnů ND M	3 089	8,5	20,65%
průměrný počet dnů ND Ž	3 257	8,9	24,12%
průměrný počet dnů ND celkem	3 186	8,7	22,38%

Pramen: Vlastní výpočty

Následně byl vypočítán tzv. „průměrný důchod bez započtení ND“ a jeho relace k průměrnému důchodu, která činila 84,0 % pro muže, 80,6 % pro ženy a 81,4 % pro obě pohlaví. Z této relace byla následně vypočítána potenciální úspora na sumě vyplácených důchodů v roce 2002 (a následně pouze pro informaci zpětně pro roky 1996-2001), viz tabulka 7.

T a b u l k a 7 Potenciální úspora na vyplácených důchodech (údaje jsou v milionech Kč) – vývoj zpětně

všichni pojištěnci	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
výdaje	208 275	196 100	182 200	173 400	161 900	147 300	124 200
úspora	34 465	32 450	30 150	28 694	26 791	24 375	20 552
%	16,55%	16,55%	16,55%	16,55%	16,55%	16,55%	16,55%
pojištěnci nar. Před r.1948	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
výdaje	208 275	196 100	182 200	173 400	161 900	147 300	124 200
úspora	38 773	36 506	33 919	32 280	30 140	27 422	23 121
%	18,62%	18,62%	18,62%	18,62%	18,62%	18,62%	18,62%

Pramen: ČSSZ, MPSVZ, vlastní výpočty

Tyto výpočty mají sloužit především ke kvantifikaci rozsahu nepřispěvkových dob. Všechny výše uvedené operace byly provedeny jak pro soubor všech pojištěnců z výběru, tak pro soubor narozených před rokem 1948.

Dále se analýza nepřispěvkových dob zabývala již jen souborem narozených před rokem 1948 (včetně), a to z důvodů jeho lepší vypovídací schopnosti, nezkrácené vysokými počty přiznaných invalidních důchodů v mladších ročnících.

Byly spočítány potenciální úspory na důchodech pro roky 2003, 2004, 2005, 2010 a 2015 jak pro všechny vyplácené důchody v daných letech, tak jen pro nově přiznávané důchody. Prognóza vývoje počtu důchodců, použitá v těchto odhadech, byla převzata z prognózy publikované v Pojistně matematické zprávě o sociálním pojištění z roku 2002. Výpočet důchodu byl proveden na základě předpisů platných v roce 2003 a zvyšování redukčních hranic bylo uvažováno následovně. První redukční hranice se zvyšuje stejným tempem jako tempo růstu produktivity práce predikované ČSÚ a druhá redukční hranice se zvyšuje o 3,67násobek navýšení první redukční hranice. Jako základ pro výpočet vyměřovacího základu bylo použito odhadu průměrné mzdy, která se zvyšovala rovněž jako tempo růstu produktivity práce. Vyloučené doby byly spočítány z odhadu vývoje nemocnosti (vlastní odhad na základě dosavadního vývoje nemocnosti) a z definice vyloučených dob dle § 16 zákona o důchodovém pojištění vztážené na soubor osob narozených před rokem 1948. KNVZ byl počítán dle platných podmínek zákona o důchodovém pojištění v roce 2003. Přehled úspor za všechny vyplácené důchody v letech 2003, 2004, 2005, 2010, 2015 ukazuje tabulka 8. Podrobný postup výpočtů viz. Příloha 4.

T a b u l k a 8 Přehled potenciálních úspor u vyplácených důchodů při nezahrnutí náhradních dob pojištění – predikce v milionech Kč

rok	náklady na důchody se započtením náhradních dob doba pojištění 39	náklady na důchody bez započtení náhradních dob doba pojištění 30	úspora
2003	237 367	192 134	45 233
2004	246 241	199 056	47 185
2005	255 753	206 480	49 273
2010	329 537	264 073	65 464
2015	439 801	349 708	90 093

Pramen: vlastní výpočty

Odhad počtu nově přiznaných důchodů vycházel z dat ČSSZ za rok 2002 o nově přiznaných důchodech dle jednotlivých ročníků. Z tohoto byla vypočtena „míra důchodovosti“ (počet důchodců v daném věku, ku počtu všech osob v daném věku, počítána zvlášť pro muže i ženy) a následně dle údajů z projekce obyvatelstva publikované ČSÚ byly vypočítány pravděpodobné počty nově přiznaných důchodů. Potencionální úspory, které by

vznikly při nezapočtení náhradních dob pojištění u nově přiznaných důchodů v době zavedení, lze nalézt v tabulce 9. V tabulce 10 je vidět potenciální úspora v jednotlivých letech, za předpokladu neuznávání náhradních dob pojištění od roku 2003. V příloze 5 je k nahlédnutí postup projekce nově přiznávaných důchodů.

T a b u l k a 9 Potenciální úspory v jednotlivých letech v roce zavedení z nově přiznaných důchodů (údaje v milionech Kč)

rok přiznání důchodu	počet nově přiznaných důchodů	výdaje na nově přiznané důchody	výdaje bez ND	úspora
2003	66 862	6 033	4 909	1 123
2004	69 720	6 461	5 258	1 203
2005	71 349	6 792	5 527	1 265
2010	73 560	8 310	6 762	1 547
2015	67 536	9 452	7 692	1 760

Pramen: Vlastní výpočty

T a b u l k a 10 Potenciální úspory z nově přiznaných důchodů od roku 2003 (údaje v milionech Kč)

rok	počet nově přizn. Důch. Kumulovaně	kumulované výdaje na nově přizn. Důch	kumulované výdaje bez ND	úspora
2003	66 862	6 033	4 909	1 123
2004	136 581	12 656	10 300	2 357
2005	207 930	19 792	16 107	3 686
2010	577 823	65 273	53 118	12 155
2015	931 854	130 417	106 131	24 286

Pramen: Vlastní výpočty

3. Analýza jednotlivých náhradních dob pojištění

Príspevky jednotlivých náhradních dob pojištění k celkové době náhradních dob pojištění nezůstaly mimo zájem výzkumu. V tabulce 11 a 12 jsou vidět počty osob uplatňujících jednotlivé náhradní doby pojištění a celkový počet dní i průměrný počet dní na osobu. Je vidět, že nejvíce osob žádalo o uznání náhradní doby pojištění strávené jako uchazeč o zaměstnání - 301 osob (v součtu se 127 osobami doby nezaměstnanosti - evidence uchazečů před 1.1.1996 a 174 uchazeči o hmotné zabezpečení, tedy celkem 602 osob), což v součtu představuje více než polovinu všech respondentů, a nejméně osob - 14 naopak žádalo o uznání doby péče o bezmocnou osobu jako náhradní doby pojištění. Zde je však nutno znovu připomenout z jakých dat studie vycházela. Je nutno si uvědomit vysoký podíl invalidních důchodů v mladších ročnících (pro 55leté a mladší) a výrazný podíl předčasných důchodů (lidé 55 - 60letí), u nichž se může vyskytovat náhradní doba pojištění evidence uchazeče o zaměstnání. Na rozdíl od počtu žadatelů o náhradní doby pojištění v počtu průměrných dnů jednotlivých náhradních dob pojištění na jednoho žadatele je jasně na prvním místě péče o dítě s 236 dny na osobu, následována dobou nezaměstnanosti - v součtu 179 dní na osobu (nezaměstnanost + uchazeč o hm. zab. + uchazeč o zam.) a hranici 100 dní ještě překročily osoby nárokové si dobu pobírání důchodu se 164 dny na osobu. Nejméně průměrných dnů na osobu připadá opět na dobu péče, a to 10.

V souboru pojištěných narozených do roku 1948 včetně nejvíce osob opět žádalo o uznání náhradní doby pojištění nezaměstnanost 84 (v součtu - 15 nezaměstnanost, 36 uchazeč o hmotné zabezpečení a 33 uchazeč o zaměstnání, což je 35 % všech respondentů), dále péče o dítě, a to 79 pojištěnců - 33 %. V počtu průměrných dní na osobu vede se 401 dny péče o dítě, následována základní vojenskou službou se 189 dny, pobírání důchodu 93 dnů a nezaměstnanost je až na čtvrtém místě (v součtu) s 82 dny.

Je nutno se zde také znovu zmínit o době studia. Ta, protože je v databázi ČSSZ evidována až od roku 1996 jako samostatná kategorie náhradní doby pojištění (když do této doby byla vedena jako doba zaměstnání a tudíž se v databázi ČSSZ nevyskytovala), zaujímá v přehledu náhradních dob pojištění spodní místo. Kdyby však evidována byla, byla by na prvním místě a to s 1 197 průměrnými dny na osobu. Toto je nutné mít na zřeteli při dalším hodnocení.

T a b u l k a 11 Počty osob uplatňujících náhradní doby pojištění, počty dnů a průměrný počet dnů náhradní doby pojištění na osobu v souboru všech pojištěnců

počty osob

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezaměstnanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	164	1	64	75	49	1	61	45	77	132	96	497
ženy	105	13	69	89	78	260	78	41	97	169	0	522
celkem	269	14	133	164	127	261	139	86	174	301	96	1019

počty dnů

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezaměstnanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0	698	31 524	15 836	15 782	729	65 707	18 155	13 586	48 835	70 322	281 174
ženy	0	9 473	35 420	15 614	20 565	239 753	101 867	13 798	17 694	64 849	0	519 033
celkem	0	10 171	66 944	31 450	36 347	240 482	167 574	31 953	31 280	113 684	70 322	800 207

průměrný počet dní ND na osobu

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezaměstnanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0	1	63	32	32	1	132	37	27	98	141	566
ženy	0	18	68	30	39	459	195	26	34	124	0	994
celkem	0	10	66	31	36	236	164	31	31	112	69	785

Pramen: vlastní výpočty

T a b u l k a 12 Počty osob uplatňujících náhradní doby pojištění, počty dnů, a průměrný počet dnů náhradních dob pojištění na osobu v souboru pojištěnců narozených před rokem 1948

počty osob

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	39	1	0	14	4	1	6	0	13	13	47	109
ženy	38	2	2	12	11	78	7	0	23	20	0	128
celkem	77	3	2	26	15	79	13	0	36	33	47	237

počty dnů

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0	698	0	2 535	1 031	729	9 801	0	2 472	4 837	44 685	66 788
ženy	0	894	450	218	1 474	94 253	12 297	0	3 852	5 688	0	119 126
celkem	0	1 592	450	2 753	2 505	94 982	22 098	0	6 324	10 525	44 685	185 914

průměrný počet dní ND na osobu

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0	6	0	23	9	7	90	0	23	44	410	613
ženy	0	7	4	2	12	736	96	0	30	44	0	931
celkem	0	7	2	12	11	401	93	0	27	44	189	784

Pramen: vlastní výpočty

Jak se jednotlivé náhradní doby pojištění podílejí na celkovém počtu dnů náhradních dob pojištění a relativní počty osob uplatňujících náhradní doby pojištění je zřetelně vidět v tabulce 13 a 14.

T a b u l k a 13 Podíl jednotlivých náhradních dob pojištění na celkovém počtu dnů nepřispěvkových dob pro soubor všech pojištěnců

relativní počty (počet osob s ND/osoby celkem)

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	33,00%	0,20%	12,88%	15,09%	9,86%	0,20%	12,27%	9,05%	15,49%	26,56%	19,32%	100,00%
ženy	20,11%	2,49%	13,22%	17,05%	14,94%	49,81%	14,94%	7,85%	18,58%	32,38%	0,00%	100,00%
celkem	26,40%	1,37%	13,05%	16,09%	12,46%	25,61%	13,64%	8,44%	17,08%	29,54%	9,42%	100,00%

podíl jednotlivých ND na celkovém objemu ND

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0,00%	0,25%	11,21%	5,63%	5,61%	0,26%	23,37%	6,46%	4,83%	17,37%	25,01%	100,00%
ženy	0,00%	1,83%	6,82%	3,01%	3,96%	46,19%	19,63%	2,66%	3,41%	12,49%	0,00%	100,00%
celkem	0,00%	1,27%	8,37%	3,93%	4,54%	30,05%	20,94%	3,99%	3,91%	14,21%	8,79%	100,00%

Pramen: vlastní výpočty

T a b u l k a 14 Podíl jednotlivých náhradních dob pojištění na celkovém počtu dnů nepřispěvkových dob pro soubor pojištěnců narozených před rokem 1948

relativní počty (počet osob ND/osoby celkem)

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	35,78%	0,92%	0,00%	12,84%	3,67%	0,92%	5,50%	0,00%	11,93%	11,93%	43,12%	100,00%
ženy	29,69%	1,56%	1,56%	9,38%	8,59%	60,94%	5,47%	0,00%	17,97%	15,63%	0,00%	100,00%
celkem	32,49%	1,27%	0,84%	10,97%	6,33%	33,33%	5,49%	0,00%	15,19%	13,92%	19,83%	100,00%

počet jednotlivých ND na celkovém objemu ND

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0,00%	1,05%	0,00%	3,80%	1,54%	1,09%	14,67%	0,00%	3,70%	7,24%	66,91%	100,00%
ženy	0,00%	0,75%	0,38%	0,18%	1,24%	79,12%	10,32%	0,00%	3,23%	4,77%	0,00%	100,00%
celkem	0,00%	0,86%	0,24%	1,48%	1,35%	51,09%	11,89%	0,00%	3,40%	5,66%	24,04%	100,00%

Pramen: vlastní výpočty

V tabulce 15 a 16 můžeme pozorovat relativní podíly mužů či žen na jednotlivých náhradních dobách pojištění. Zde je jasně vidět, že existují „typické“ náhradní doby pojištění pro muže a pro ženy. Mezi náhradní doby pojištění převažující u žen lze kromě péče o dítě ještě zařadit dobu péče o bezmocné. Pro muže je typickým příkladem ZVS. U ostatních náhradních dob pojištění, je poměr mužů a žen zhruba vyrovnaný. Avšak poměr mužů a žen, kteří nenárokují ani jednu z náhradních dob pojištění je 60:40 ve prospěch mužů (avšak je zde znovu nutno připomenout, že tyto výpočty vycházejí z databáze ČSSZ o ND, kde se nevyskytují všechny ND ve výzkumu uvažované, např. doba studia před 1.1.1996, doba nemoci atd., jak již bylo uvedeno výše).

T a b u l k a 15 Podíly pohlaví na jednotlivých náhradních dobách pojištění pro soubor všech pojištěnců

relativní počty (podíl mužů či žen na jednotlivých ND)

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	60,97%	7,14%	48,12%	45,73%	38,58%	0,38%	43,88%	52,33%	44,25%	43,85%	100,00%	48,77%
ženy	39,03%	92,86%	51,88%	54,27%	61,42%	99,62%	56,12%	47,67%	55,75%	56,15%	0,00%	51,23%

Pramen: vlastní výpočty

T a b u l k a 16 Podíly pohlaví na jednotlivých náhradních dobách pojištění pro soubor pojištěnců narozených před rokem 1948

relativní počty (podíl mužů či žen na jednotlivých ND)

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. O zam	ZVS	celkem
muži	50,65%	33,33%	0,00%	53,85%	26,67%	1,27%	46,15%	0,00%	36,11%	39,39%	100,00%	45,99%
ženy	49,35%	66,67%	100,00%	46,15%	73,33%	98,73%	53,85%	0,00%	63,89%	60,61%	0,00%	54,01%

Pramen: vlastní výpočty

Neméně zajímavým se jeví srovnání průměrného počtu dnů na osobu žádající uznání konkrétní náhradní doby pojištění. Toto srovnání najdeme v tabulce 17 a 18.

T a b u l k a 17 Průměrný počet dnů na osobu uplatňující konkrétní náhradní dobu pojištění dle náhradní doby pojištění pro soubor všech pojištěnců

průměrný počet dnů na osobu uplatňující a konkrétní ND dle ND

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0	698	493	211	322	729	1077	403	176	370	733	566
ženy	0	729	513	175	264	922	1306	337	182	384	0	994
celkem	0	727	503	192	286	921	1206	372	180	378	733	785

Pramen: vlastní výpočty

T a b u l k a 18 Průměrný počet dnů na osobu uplatňující konkrétní náhradní dobu pojištění dle náhradní doby pojištění pro soubor pojištěnců narozených před rokem 1948

průměrný počet dnů na osobu uplatňující konkrétní ND dle ND

	bez ND	doba péče	ND do 18	ND pojištění	nezamě stanost	péče o dítě	pobírání důchodu	studium	uch. Hm.z	uch. o zam	ZVS	celkem
muži	0	698	0	181	258	729	1 634	0	190	372	951	613
ženy	0	447	225	18	134	1 208	1 757	0	167	284	0	931
celkem	0	531	225	106	167	1 202	1 700	0	176	319	951	784

Pramen: vlastní výpočty

4. Pojetí náhradních dob pojištění v reformě důchodového systému ČR

U některých výše zmíněných operací byl proveden ještě jeden výpočet. Postup výpočtu byl stejný jako v kapitole 2, odlišnost tohoto výpočtu od ostatních spočívala ve vzetí rozsahu nepřispěvkových dob tak, jak je uvažováno v návrhu reformy (materiál MPSV - Pokračování důchodové reformy z července 2003) na stabilizaci důchodového systému ČR, tedy zcela zrušit zápočet doby studia a u nezaměstnaných hodnotit dobu evidované nezaměstnanosti pouze v období, kdy občan pobírá hmotné zabezpečení uchazeče o zaměstnání.

Zejména se jednalo o následující výpočty:

- Analýza nově přiznaných důchodů v době zrušení zápočtu náhradních dob pojištění. Zde je vidět, že navrhovaná opatření - nezapočtení některých náhradních dob pojištění by přinesla významné úspory důchodovému systému.

T a b u l k a 19 Potenciální úspory z nově přiznaných důchodů (údaje v milionech Kč)

rok přiznání důchodu	počet nově přizn. důchodů	výdaje na nově přiznané důchody	výdaje bez ND - reforma	úspora reforma
2003	66 862	6 033	5 409	624
2004	69 720	6 461	5 792	668
2005	71 349	6 792	6 089	703
2010	73 560	8 310	7 450	860
2015	67 536	9 452	8 474	978

Pramen: Vlastní výpočty

- Analýza úspor z nově přiznaných důchodů, kterým by nebyly započítávány náhradní doby pojištění od roku 2003. I zde je vidět, že navrhovaná omezení náhradních dob pojištění jsou účinná, neboť se soustředí na náhradní doby, které mají nejvyšší vliv na celkovou dobu náhradních dob pojištění.

T a b u l k a 20 Potenciální úspory z nově přiznaných důchodů od roku 2003 (údaje v milionech Kč)

rok	počet nově přiznaných důchodů kumulovaně	kumulované výdaje na nově přizn. důch	kumulované výdaje bez ND - reforma	úspora reforma
2003	66 862	6 033	5 409	624
2004	136 581	12 656	11 347	1 309
2005	207 930	19 792	17 745	2 047
2010	577 823	65 273	58 521	6 752
2015	931 854	130 417	116 927	13 490

Pramen: Vlastní výpočty

- Potenciální úspory na vyplácených důchodech. Z tohoto výpočtu je patrné, že kdyby nebyly do výpočtu důchodu zahrnuty náhradní doby pojištění zmíněné výše, tak by úspora více než pokryla odhadovaný deficit důchodového systému pro rok 2003. Totéž lze říci i o situaci, kdyby navrhovaná reformní opatření byla přijata dříve - viz tabulka 22.

T a b u l k a 21 Přehled potenciálních úspor u vyplácených důchodů při nezahrnutí náhradních dob pojištění - predikce (údaje v milionech Kč)

	náklady na důchody se započtením náhradních dob	náklady na důchody bez započtení náhradních dob	úspora
rok	doba pojištění 39	doba pojištění 34	
2003	237 367	212 238	25 130
2004	246 241	220 027	26 214
2005	255 753	228 379	27 374
2010	329 537	293 168	36 369
2015	439 801	389 749	50 052

Pramen: vlastní výpočty

- Potenciální úspory na vyplácených důchodech zpětně

T a b u l k a 22 Potenciální úspora na vyplácených důchodech (údaje jsou v milionech Kč) - vývoj zpětně

všichni	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
výdaje	208 275	196 100	182 200	173 400	161 900	147 300	124 200
úspora	21 540	20 281	18 844	17 934	16 744	15 234	12 845
%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%
před r.1948	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
výdaje	208 275	196 100	182 200	173 400	161 900	147 300	124 200
úspora	21 540	20 281	18 844	17 934	16 744	15 234	12 845
%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%	10,34%

Pramen: vlastní výpočty

Průměrný počet dní náhradních dob pojištění a poměr k době pojištění se oproti předchozím výpočtům snížil o 26% a poměr náhradních dob pojištění k době pojištění by se snížil ze současných 22 % na 13 %.

T a b u l k a 23 Průměrný počet dní náhradní doby pojištění na osobu pro výpočet důchodu a poměr k době pojištění

všichni pojištěnci - reforma	dny	roky	poměr ND na době pojištění
průměrný počet dnů ND M	1 647	4,5	11,00%
průměrný počet dnů ND Ž	1 981	5,4	14,67%
průměrný počet dnů ND celkem	1 819	5,0	12,78%
1948			
průměrný počet dnů ND M	1 812	5,0	11,11%
průměrný počet dnů ND Ž	2 069	5,7	15,32%
průměrný počet dnů ND celkem	1 953	5,4	13,72%

Pramen: vlastní výpočty

Závěr

Tento výzkum jenom potvrdil, že nepříspěvkové doby jsou velkým problémem českého důchodového systému a že jejich rozsah je zcela nepřijatelný, a to i s ohledem na zahraniční základní důchodové systémy. Výzkum ukázal, že odhadovaný podíl hypotetického pojistného (pojistné, které by mělo být placeno za nepříspěvkové doby) vypočteného z průměrné mzdy ku potenciálním celkovým příjmům z pojistného činil v roce 2002 35,0 % a podíl hypotetického pojistného vypočteného z minimální mzdy ku potenciálním celkovým příjmům z pojistného činil v roce 2002 16,2 %. Dále bylo zjištěno, že průměrná doba náhradních dob pojištění pro občana pobírajícího důchod činila 8,7 roku (8,5 pro muže a 8,9 pro ženy), a tedy podíl náhradních dob pojištění na celkové době pojištění činí u průměrného pojištěnce 22,4 % (20,1 % pro muže a 24,1 % pro ženy). Relace důchodu bez uznávaných náhradních dob pojištění k důchodu s těmito dobami činila v roce 2002 81,4 % (84 % pro muže a 80,6 % pro ženy).

Výzkum ukázal, že počet osob neplaticích v roce 2002 příspěvky na pojistné (viz tabulka 24) byl téměř 2 000 000, tedy zhruba 20 % celkové populace a 42 % všech plátců pojistného v roce 2002.

T a b u l k a 24 Počty osob neplaticích v roce 2002 příspěvky na sociální pojistné

vojáci základní vojenské služby	10 607
občané konající civilní službu	15 541
pečující o dítě do 4 let (vč. invalidního dítěte do 7 let)	331 702
osoby pečující o zdravotně postižené dítě	15 417
pečující o osobu převážně nebo úplně bezmocnou	14 924
uchazeči o zaměstnání	252 615
ZPS připravující se na pracovní uplatnění	400
invalidní důchodci	228 735
osoby pobírající nemocenské dávky	302 495
osoby pobírající POČR	37 037
studium od 18 let po dobu 6 let	394 661
doba studia od 15 let	354 261

Pramen: MO, MPSV, ročenka MPSV 2002, VUPSV, ČSSZ, UIV, vlastní výpočty

Potenciální úspora na vyplácených důchodech by v roce 2002 činila téměř 35 miliard korun, což je 16,5 % výdajů na dávky důchodového pojištění a více než dvojnásobek schodku účtu důchodového pojištění v roce 2002. Odhadovaná úspora pro rok 2003 při nezapočtení náhradních dob pojištění je 45 miliard korun, v roce 2005 by činila 49 miliard korun, v roce 2010 již 65,5 miliardy a v roce 2015 by úspora mohla dosáhnout 90 miliard.

Při uvažování úspor pouze u nově přiznávaných důchodů by úspora na nově vyplácených důchodech činila v roce zavedení zrušení zápočtu všech náhradních dob pojištění 1,1 miliardy korun pro rok 2003, 1,3 miliardy pro rok 2005 a 1,8 miliardy korun pro rok 2010. Kumulovaná úspora na nově vyplácených důchodech by za podmínky zrušení zápočtu náhradních dob pojištění u přiznávaných důchodů od roku 2003 činila 3,7 miliardy korun v roce 2005, 12,2 miliardy korun v roce 2010 a 24,3 miliard v roce 2015.

Již delší dobu se otevřeně hovoří o omezení nepříspěvkových dob. V materiálu MPSV - Pokračování důchodové reformy z července 2003 se hovoří o zrušení zápočtu doby studia jako náhradní doby pojištění a omezení náhradní doby pojištění nezaměstnanosti pouze na období, kdy občan pobírá hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání. Případnou výši úspor, která by tato opatření přinesla, kdyby byla realizována, lze nalézt v podkapitole reforma. Lze konstatovat, že by to byla cesta správným směrem a mělo by se postupovat ještě radikálněji a nepříspěvkové doby omezit co nejvíce. V souvislosti se zrušením povinné

základní vojenské služby dojde v budoucnosti k samovolnému snížení celkového počtu dní náhradních dob pojištění pro mužské pojištěnce v dnešním věku zhruba 18 let.

Dalším zjištěním je, že databáze ČSSZ je k účelu sledování nepřispěvkových dob v současné době ne zcela vhodná (nelze to však klást za vinu ČSSZ, protože databáze nebyla prvotně vytvořena pro potřeby analytického výzkumu). Lze přepokládat, že s postupující digitalizací údajů vedených ČSSZ a s postupným zavedením individuálních kont se situace zlepší a ČSSZ bude moci potřebné údaje poskytovat i u osob v aktivním věku a databázi bude možno též využívat k analytickým účelům. Nezbývá než jen doporučit v této nastoupené cestě pokračovat a individuální konta pojištěnců zavést co nejdříve. Dále doporučujeme zavést sledování dosaženého vzdělání a evidování trvalého bydliště (i u databáze prvotně určené pouze pro archivaci dob pojištění a přepočtu důchodů) pro účely meziregionálního srovnávání, avšak zároveň si uvědomujeme, že navrhovaná doporučení jsou náročná jak na časové (lidské), tak i finanční kapacity. V souvislosti se změnami probíhajícími v ČSSZ je nutno věnovat zvýšenou pozornost statistice.

Dále doporučujeme nadále omezovat náhradní doby pojištění (všechny bez rozdílu), aby se zvýšila celková rovnováha systému. Vhodným se jeví toto omezení provádět např. započtením pouze určité procentní části, která by se každý rok snižovala. Cestou není např. zavést platby státu za tyto doby z nějakého fiktivního vyměřovacího základu (i když by to problém důchodového systému řešilo), protože by šlo o platby ze státního rozpočtu a tudíž by šlo jen o přesun prostředků v rámci celého rozpočtu a případné další zvýšení solidárnosti již tak dostatečně solidárního důchodového systému. Aby zůstal zachován pojistný princip (neboť český důchodový systém stojí na pojištění), je nutno zachovat poměr mezi odvedeným pojistným a vyplácenými dávkami, a to lze udělat pouze cestou zrušení kategorie náhradních dob pojištění, respektive tím, že za každou dobu hodnocenou v systému sociálního pojištění bude do tohoto systému odvedena platba pojištěncem (a tudíž když bude pojistné zapláceno, už to nebude náhradní doba pojištění, ale doba pojištění).

Literatura

ČSSZ - datový soubor

Klimentová, J.: Návrhy postupné realizace cílového řešení v základním povinném systému důchodového pojištění, Národní pojištění č. 8-9, 2001

koncepční materiály MPSV o důchodové reformě

Krebs, V., Durdisová, J., Poláková, O., Žižková, J.: Sociální politika, Codex Bohemia, Praha 1997

Zákon č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Statistická ročenka České republiky 2001, ČSÚ

Statistická ročenka České republiky 2002, ČSÚ

Statistická ročenka České republiky 2003, ČSÚ

Statistická ročenka trhu práce v ČR 2002, MPSV

Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2001, MPSV

Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2002, MPSV

Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2000, ČSSZ

Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2001, ČSSZ

Statistická ročenka z oblasti důchodového pojištění 2002, ČSSZ

Šantrůček, V.: Doby pojištění a náhradní doby pojištění - I. část, Národní pojištění č. 1, 1998

Šantrůček, V.: Doby pojištění a náhradní doby pojištění - II. část, Národní pojištění č. 2, 1998

Tomeš, I. a kol.: Právo sociálního zabezpečení, Teorie a mezinárodní srovnání, Všehrd, Praha 1995

Úmluva MOP č. 128/1967 o invalidních, starobních a pozůstalostních dávkách

Voříšek, V.: Dvě nařízení vlády a jejich význam v sociální oblasti, Národní pojištění 12/2002

Vostatek, J.: Sociální a soukromé pojištění, Codex Bohemia, Praha 1996

www.army.cz

www.cssz.cz

www.csu.cz

www.mpsv.cz

www.mfcr.cz

www.spcr.cz

www.uiv.cz

www.vlada.cz

www.vupsv.cz

Přílohy

příloha 1 zdroje primárních dat

vojáci základní vojenské služby	MO
občané konající civilní službu	MPSV
pečující o dítě do 4 let (vč. invalidního dítěte do 7 let)	MPSV
osoby pečující o zdravotně postižené dítě	ročenka MPSV
pečující o osobu převážně nebo úplně bezmocnou	ročenka MPSV
uchazeči o zaměstnání	VUPSV
ZPS připravující se na pracovní uplatnění	vlastní odhad
invalidní důchodci	ČSSZ
osoby pobírající nemocenské dávky	ČSSZ
osoby pobírající POČR	MPSV
studium od 18 let po dobu šesti let	UIV
doba studia od 15 let	UIV

MO - Ministerstvo obrany

MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí

VUPSV - Výzkumný ústav práce a sociálních věcí

ČSSZ - Česká správa sociálního zabezpečení

UIV - Ústav pro informace ve vzdělávání

příloha 2 Požadavek na ČSSZ

pohlaví	muži										ženy									
	20-29		30-39		40-49		50-59		60-69		20-29		30-39		40-49		50-59		60-69	
věk	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní	VŠ	ostatní
hlavní město Praha	2	12	2	9	2	10	2	9	1	6	2	13	1	10	2	12	1	11	1	8
Středočeský kraj	2	12	2	9	2	10	2	9	1	6	2	12	1	10	1	11	1	11	1	7
Jihočeský kraj	1	7	1	5	1	6	1	5	1	3	1	7	1	5	1	6	1	6	1	4
Plzeňský kraj	1	6	1	5	1	5	1	5	1	3	1	6	1	5	1	5	1	5	0	4
Karlovarský kraj	1	3	0	3	1	3	0	3	0	1	0	3	0	3	0	3	0	3	0	2
Ústecký kraj	2	9	1	7	1	8	1	7	1	4	1	9	1	7	1	8	1	8	1	5
Liberecký kraj	1	4	1	4	1	4	1	4	0	2	1	5	0	4	1	4	1	4	0	3
Královéhradecký kraj	1	6	1	5	1	5	1	5	1	3	1	6	1	5	1	5	1	5	0	4
Pardubický kraj	1	5	1	4	1	5	1	4	0	2	1	5	1	4	1	5	1	5	0	3
Vysočina	1	6	1	4	1	5	1	4	0	3	1	6	1	4	1	5	1	5	0	3
Jihomoravský kraj	2	12	2	9	2	10	2	9	1	5	2	12	1	10	1	11	1	11	1	7
Olomoucký kraj	1	7	1	5	1	6	1	5	1	3	1	7	1	6	1	6	1	6	1	4
Zlínský kraj	1	6	1	5	1	5	1	5	1	3	1	6	1	5	1	6	1	6	1	4
Moravskoslezský kraj	2	13	2	11	2	12	2	10	1	6	2	14	1	11	2	12	2	12	1	8
SUMA	20	107	16	85	17	93	16	84	9	50	15	111	12	88	13	100	13	96	9	66

region - součty

hlavní město Praha	116
Středočeský kraj	113
Jihočeský kraj	62
Plzeňský kraj	55
Karlovarský kraj	30
Ústecký kraj	82
Liberecký kraj	43
Královéhradecký kraj	55
Pardubický kraj	51
Vysočina	52
Jihomoravský kraj	112
Olomoucký kraj	64
Zlínský kraj	59
Moravskoslezský kraj	126

věk - součty

20-29	253
30-39	201
40-49	224
50-59	208
60-69	134

pohlaví - součty

muži	496
ženy	524

vzdělání - součty

VŠ	140
ost.	880

příloha 3 Ukázka primárních dat od ČSSZ

635206	péče o dítě	01.01.1985-31.12.1985
	péče o dítě	01.01.1986-31.12.1986
	péče o dítě	01.01.1987-26.05.1987
	pobírání důchodu	13.07.1995-31.12.1995
	pobírání důchodu	01.01.1996-31.12.1996
	pobírání důchodu	01.01.1997-31.12.1997
	pobírání důchodu	01.01.1998-31.12.1998
	pobírání důchodu	01.01.1999-11.03.1999
635101	nezaměstnanost	22.04.1991-02.06.1991
	nezaměstnanost	01.03.1993-06.09.1993
	uchazeč o zaměstnání	01.07.1997-31.12.1997
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1998-31.12.1998
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1999-05.04.1999
626117	nezaměstnanost	01.12.1992-31.12.1992
	nezaměstnanost	01.01.1993-20.05.1993
	uchazeč o zaměstnání	22.01.1997-06.07.1997
	uchazeč o zaměstnání	20.06.1998-31.12.1998
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1999-31.01.1999
	uchazeč o zaměstnání	01.10.1999-31.12.1999
	uchazeč o zaměstnání	01.01.2000-31.08.2000
	uchazeč o zaměstnání	02.01.2003-31.01.2003
626009	uchazeč o zaměstnání	12.06.1996-31.12.1996
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1997-23.03.1997
625904	péče o dítě	02.09.1987-31.12.1987
	uchazeč hm. zabezpečení	13.01.1999-18.08.1999
625802	péče o dítě	01.01.1987-31.12.1987
	péče o dítě	01.01.1988-31.12.1988
	péče o dítě	01.01.1989-14.04.1989
	péče o dítě	15.04.1989-23.04.1989
	pobírání důchodu	30.06.1990-31.12.1990
	pobírání důchodu	01.01.1991-31.12.1991
	pobírání důchodu	01.01.1992-31.12.1992
	pobírání důchodu	01.01.1993-31.12.1993
	pobírání důchodu	01.01.1994-31.12.1994
	pobírání důchodu	01.01.1995-31.12.1995
	náhradní doba pojištění	01.01.1996-31.12.1996
	náhradní doba pojištění	01.01.1997-03.06.1997
625704	pobírání důchodu	05.01.1993-31.12.1993
	pobírání důchodu	01.01.1994-31.12.1994
	pobírání důchodu	01.01.1995-31.12.1995
	pobírání důchodu	01.01.1996-31.12.1996
	pobírání důchodu	01.01.1997-31.12.1997
	pobírání důchodu	01.01.1998-31.12.1998
	pobírání důchodu	01.01.1999-09.02.1999
	uchazeč hm. zabezpečení	10.02.1999-02.06.1999
	pobírání důchodu	03.06.1999-31.12.1999
	pobírání důchodu	01.01.2000-31.12.2000
	pobírání důchodu	01.01.2001-09.04.2001

601012	0	
600906	pobírání důchodu	14.10.1995-31.12.1995
	náhradní doba pojištění	01.01.1996-15.10.1996
600801	nezaměstnanost	21.02.1991-31.12.1991
	nezaměstnanost	01.01.1992-02.07.1992
	nezaměstnanost	13.01.1995-24.01.1995
	uchazeč o zaměstnání	30.12.1996-31.12.1996
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1997-31.12.1997
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1998-31.12.1998
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1999-29.12.1999
600702	náhradní doba pojištění	18.01.1997-03.10.1997
600601	0	
600503	0	
600403	0	
600305	vojenská služba	01.10.1984-30.09.1985
600205	0	
600102	nezaměstnanost	05.10.1994-31.12.1994
	nezaměstnanost	01.01.1995-31.01.1995
591121	0	
591015	náhradní doba pojištění	27.07.2002-12.11.2002
590907	0	
590804	vojenská služba	02.04.1979-27.03.1981
590701	0	
590531	pobírání důchodu	01.07.1992-31.12.1992
	pobírání důchodu	01.01.1993-31.12.1993
	pobírání důchodu	01.01.1994-31.12.1994
	pobírání důchodu	01.01.1995-15.09.1995
590504	0	
590404	pobírání důchodu	04.08.1978-25.06.1979
	uchazeč o zaměstnání	07.08.1996-12.08.1996
590306	vojenská služba	31.03.1978-24.03.1980
590203	vojenská služba	29.09.1978-25.09.1980
590101	nezaměstnanost	07.09.1992-31.12.1992
	nezaměstnanost	01.01.1993-10.01.1993
	uchazeč hm. zabezpečení	01.03.2000-31.08.2000
	náhradní doba pojištění	02.11.2001-31.12.2001
	náhradní doba pojištění	01.01.2002-15.04.2002
581119	0	
581006	0	
580829	nezaměstnanost	02.04.1992-24.05.1992
580721	nezaměstnanost	06.10.1992-31.10.1992
	náhradní doba pojištění	19.09.1997-30.11.1997
	uchazeč o zaměstnání	01.12.1997-31.12.1997
	uchazeč o zaměstnání	01.01.1998-06.01.1998
	pobírání důchodu	20.01.2000-31.12.2000
	pobírání důchodu	01.01.2001-13.02.2001
580619	pobírání důchodu	13.07.1995-31.12.1995
	náhradní doba pojištění	01.01.1996-13.08.1996
580520	vojenská služba	31.03.1977-27.03.1979
	nezaměstnanost	10.09.1991-15.09.1991

příloha 4 Výpočet důchodu

kalendářní rok	prům. měs. mzda	VZ rok	nemoc	ND	vyl. doby	KNVVZ/03	RVZ/03
1986	2 964	35 568	16,62	33,6	50,21	5,2816	187 856
1987	3 026	36 312	17,81	33,6	51,4	5,1733	187 853
1988	3 095	37 140	17,69	33,6	51,28	5,058	187 854
1989	3 170	38 040	17,45	33,6	51,04	4,9383	187 853
1990	3 286	39 432	18,39	33,6	51,98	4,764	187 854
1991	3 792	45 504	19,92	33,6	53,51	4,1283	187 854
1992	4 644	55 728	20,71	33,6	54,3	3,3709	187 854
1993	5 817	69 804	23,22	33,6	56,81	2,6912	187 857
1994	6 894	82 728	24,75	33,6	58,34	2,2701	187 801
1995	8 172	98 064	23,86	33,6	57,45	1,9156	187 851
1996	9 676	116 112	25,79	33,6	59,38	1,6179	187 858
1997	10 691	128 292	26,31	33,6	59,9	1,4636	187 768
1998	11 693	140 316	26,79	33,6	60,38	1,3388	187 855
1999	12 666	151 992	26,1	33,6	59,69	1,237	188 014
2000	13 499	161 988	28	33,6	61,59	1,1605	187 987
2001	14 640	175 680	28,59	33,6	62,18	1,0693	187 855
2002	15 857	190 284	30,76	33,6	64,35	1	190 284

kalendářní rok	prům. měs. mzda	VZ rok	nemoc	ND	vyl. doby	KNVVZ/03	RVZ/03
1986	2 964	35 568	16,62	33,6	50,21		0
1987	3 026	36 312	17,81	33,6	51,4		0
1988	3 095	37 140	17,69	33,6	51,28		0
1989	3 170	38 040	17,45	33,6	51,04		0
1990	3 286	39 432	18,39	33,6	51,98		0
1991	3 792	45 504	19,92	33,6	53,51		0
1992	4 644	55 728	20,71	33,6	54,3		0
1993	5 817	69 804	23,22	33,6	56,81		0
1994	6 894	82 728	24,75	33,6	58,34		0
1995	8 172	98 064	23,86	33,6	57,45		0
1996	9 676	116 112	25,79	33,6	59,38		0
1997	10 691	128 292	26,31	33,6	59,9		0
1998	11 693	140 316	26,79	33,6	60,38		0
1999	12 666	151 992	26,1	33,6	59,69		0
2000	13 499	161 988	28	33,6	61,59		0
2001	14 640	175 680	28,59	33,6	62,18		0
2002	15 857	190 284	30,76	33,6	64,35		0
2003	16 411	196 930	30,984	33,6	64,57		0
2004	16 896	202 755	31,86	33,6	65,45		0
2005	17 372	208 463	32,736	33,6	66,33		0
2006	18 057	216 679	33,611	33,6	67,2		0
2007	18 835	226 024	34,487	33,6	68,08		0
2008	19 575	234 896	35,362	33,6	68,95		0
2009	20 344	244 134	35,362	33,6	68,95		0
2010	21 146	253 753	35,362	33,6	68,95		0
2011	21 972	263 659	35,362	33,6	68,95		0
2012	22 819	273 831	35,362	33,6	68,95		0
2013	23 689	284 269	35,362	33,6	68,95		0
2014	24 581	294 975	35,362	33,6	68,95		0
2015	25 471	305 653	35,362	33,6	68,95		0

kalendářní rok	prům. měs. mzda	VZ rok	nemoc	ND	vyl. doby	KNVVZ/03	RVZ/03	2003	
1986	2964	35 568	16,62	33,6	50,21	5,2817139	187860	365	2926,242
1987	3026	36 312	17,81	33,6	51,4	5,1734964	187860	365	2987,4522
1988	3095	37 140	17,69	33,6	51,28	5,0581583	187860	366	3055,5732
1989	3170	38 040	17,45	33,6	51,04	4,9384858	187860	365	3129,6178
1990	3286	39 432	18,39	33,6	51,98	4,7641509	187860	365	3244,1401
1991	3792	45 504	19,92	33,6	53,51	4,1284283	187860	365	3743,6943
1992	4644	55 728	20,71	33,6	54,3	3,3710164	187860	366	4584,8408
1993	5817	69 804	23,22	33,6	56,81	2,6912498	187860	365	5742,8981
1994	6894	82 728	24,75	33,6	58,34	2,2708152	187860	365	6806,1783
1995	8172	98 064	23,86	33,6	57,45	1,9156877	187860	365	8067,8981
1996	9676	116 112	25,79	33,6	59,38	1,6179206	187860	366	9552,7389
1997	10691	128 292	26,31	33,6	59,9	1,4643158	187860	365	10554,809
1998	11693	140 316	26,79	33,6	60,38	1,3388352	187860	365	11544,045
1999	12666	151 992	26,1	33,6	59,69	1,2359861	187860	365	12504,65
2000	13499	161 988	28	33,6	61,59	1,1597155	187860	366	13327,038
2001	14640	175 680	28,59	33,6	62,18	1,0693306	187860	365	14453,503
2002	15857	190 284	30,76	33,6	64,35	1	190284	365	15655
SUMA					963,8		3196044	6209	0

kalendářní rok	prům. měs. mzda	VZ rok	nemoc	ND	vyl. doby	KNVVZ/03	RVZ/03	2004	
1986	2964	35 568	16,62	33,6	50,21	5,466178	194421	365	2926,242
1987	3026	36 312	17,81	33,6	51,4	5,3541809	194421	365	2987,4522
1988	3095	37 140	17,69	33,6	51,28	5,2348147	194421	366	3055,5732
1989	3170	38 040	17,45	33,6	51,04	5,1109626	194421	365	3129,6178
1990	3286	39 432	18,39	33,6	51,98	4,9305391	194421	365	3244,1401
1991	3792	45 504	19,92	33,6	53,51	4,2726138	194421	365	3743,6943
1992	4644	55 728	20,71	33,6	54,3	3,4887493	194421	366	4584,8408
1993	5817	69 804	23,22	33,6	56,81	2,7852418	194421	365	5742,8981
1994	6894	82 728	24,75	33,6	58,34	2,3501235	194421	365	6806,1783
1995	8172	98 064	23,86	33,6	57,45	1,9825932	194421	365	8067,8981
1996	9676	116 112	25,79	33,6	59,38	1,6744266	194421	366	9552,7389
1997	10691	128 292	26,31	33,6	59,9	1,5154571	194421	365	10554,809
1998	11693	140 316	26,79	33,6	60,38	1,3855941	194421	365	11544,045
1999	12666	151 992	26,1	33,6	59,69	1,279153	194421	365	12504,65
2000	13499	161 988	28	33,6	61,59	1,2002186	194421	366	13327,038
2001	14640	175 680	28,59	33,6	62,18	1,106677	194421	365	14453,503
2002	15857	190 284	30,76	33,6	64,35	1,0217413	194421	365	15655
2003	16410,8	196 930	30,984	33,6	64,57	1	196930	365	16201,752
SUMA					1028		3502087	6574	

kalendářní rok	prům. měs. mzda	VZ rok	nemoc	ND	vyl. doby	KNVVZ/03	RVZ/03	2005	
1986	2964	35 568	16,62	33,6	50,21	5,6278609	200172	365	2926,242
1987	3026	36 312	17,81	33,6	51,4	5,5125511	200172	365	2987,4522
1988	3095	37 140	17,69	33,6	51,28	5,3896541	200172	366	3055,5732
1989	3170	38 040	17,45	33,6	51,04	5,2621387	200172	365	3129,6178
1990	3286	39 432	18,39	33,6	51,98	5,0763785	200172	365	3244,1401
1991	3792	45 504	19,92	33,6	53,51	4,3989925	200172	365	3743,6943
1992	4644	55 728	20,71	33,6	54,3	3,5919422	200172	366	4584,8408
1993	5817	69 804	23,22	33,6	56,81	2,8676259	200172	365	5742,8981
1994	6894	82 728	24,75	33,6	58,34	2,4196373	200172	365	6806,1783
1995	8172	98 064	23,86	33,6	57,45	2,0412359	200172	365	8067,8981
1996	9676	116 112	25,79	33,6	59,38	1,7239541	200172	366	9552,7389
1997	10691	128 292	26,31	33,6	59,9	1,5602824	200172	365	10554,809
1998	11693	140 316	26,79	33,6	60,38	1,4265783	200172	365	11544,045
1999	12666	151 992	26,1	33,6	59,69	1,3169888	200172	365	12504,65
2000	13499	161 988	28	33,6	61,59	1,2357197	200172	366	13327,038
2001	14640	175 680	28,59	33,6	62,18	1,1394112	200172	365	14453,503
2002	15857	190 284	30,76	33,6	64,35	1,0519631	200172	365	15655
2003	16410,8	196 930	30,984	33,6	64,57	1,0164631	200172	365	16201,752
2004	16896,2	202 755	31,86	33,6	65,45	1	202755	366	16680,98
SUMA					1094		3805846	6940	

kalendářní rok	prům. měs. mzda	VZ rok	nemoc	ND	vyl. doby	KNVVZ/03	RVZ/03	2010	
1986	2964	35 568	16,62	33,6	50,21	6,7764237	241024	365	2926,242
1987	3026	36 312	17,81	33,6	51,4	6,6375809	241024	365	2987,4522
1988	3095	37 140	17,69	33,6	51,28	6,4896025	241024	366	3055,5732
1989	3170	38 040	17,45	33,6	51,04	6,336063	241024	365	3129,6178
1990	3286	39 432	18,39	33,6	51,98	6,1123919	241024	365	3244,1401
1991	3792	45 504	19,92	33,6	53,51	5,2967616	241024	365	3743,6943
1992	4644	55 728	20,71	33,6	54,3	4,3250043	241024	366	4584,8408
1993	5817	69 804	23,22	33,6	56,81	3,4528657	241024	365	5742,8981
1994	6894	82 728	24,75	33,6	58,34	2,9134494	241024	365	6806,1783
1995	8172	98 064	23,86	33,6	57,45	2,4578218	241024	365	8067,8981
1996	9676	116 112	25,79	33,6	59,38	2,0757875	241024	366	9552,7389
1997	10691	128 292	26,31	33,6	59,9	1,8787129	241024	365	10554,809
1998	11693	140 316	26,79	33,6	60,38	1,7177217	241024	365	11544,045
1999	12666	151 992	26,1	33,6	59,69	1,5857666	241024	365	12504,65
2000	13499	161 988	28	33,6	61,59	1,4879117	241024	366	13327,038
2001	14640	175 680	28,59	33,6	62,18	1,3719481	241024	365	14453,503
2002	15857	190 284	30,76	33,6	64,35	1,2666532	241024	365	15655
2003	16410,8	196 930	30,984	33,6	64,57	1,2239082	241024	365	16201,752
2004	16896,2	202 755	31,86	33,6	65,45	1,1887465	241024	366	16680,98
2005	17371,9	208 463	32,736	33,6	66,33	1,1561972	241024	365	17150,583
2006	18056,6	216 679	33,611	33,6	67,2	1,1123538	241024	365	17826,572
2007	18835,3	226 024	34,487	33,6	68,08	1,0663647	241024	365	18595,38
2008	19574,7	234 896	35,362	33,6	68,95	1,0260868	241024	366	19325,321
2009	20344,5	244 134	35,362	33,6	68,95	1	244134	365	20085,32
SUMA					1433		5787682	8766	

kalendářní rok	prům.m ěs. mzda	VZ rok	nemoc	ND	vyl. doby	KNVVZ/03	RVZ/03	2015	
1986	2964	35 568	16,62	33,6	50,21	8,1876123	291217	365	2926,242
1987	3026	36 312	17,81	33,6	51,4	8,0198555	291217	365	2987,4522
1988	3095	37 140	17,69	33,6	51,28	7,8410607	291217	366	3055,5732
1989	3170	38 040	17,45	33,6	51,04	7,6555466	291217	365	3129,6178
1990	3286	39 432	18,39	33,6	51,98	7,385296	291217	365	3244,1401
1991	3792	45 504	19,92	33,6	53,51	6,3998109	291217	365	3743,6943
1992	4644	55 728	20,71	33,6	54,3	5,2256854	291217	366	4584,8408
1993	5817	69 804	23,22	33,6	56,81	4,1719242	291217	365	5742,8981
1994	6894	82 728	24,75	33,6	58,34	3,5201745	291217	365	6806,1783
1995	8172	98 064	23,86	33,6	57,45	2,9696626	291217	365	8067,8981
1996	9676	116 112	25,79	33,6	59,38	2,5080697	291217	366	9552,7389
1997	10691	128 292	26,31	33,6	59,9	2,2699544	291217	365	10554,809
1998	11693	140 316	26,79	33,6	60,38	2,0754368	291217	365	11544,045
1999	12666	151 992	26,1	33,6	59,69	1,9160021	291217	365	12504,65
2000	13499	161 988	28	33,6	61,59	1,7977689	291217	366	13327,038
2001	14640	175 680	28,59	33,6	62,18	1,6576559	291217	365	14453,503
2002	15857	190 284	30,76	33,6	64,35	1,5304334	291217	365	15655
2003	16410,8	196 930	30,984	33,6	64,57	1,4787867	291217	365	16201,752
2004	16896,2	202 755	31,86	33,6	65,45	1,4363027	291217	366	16680,98
2005	17371,9	208 463	32,736	33,6	66,33	1,396975	291217	365	17150,583
2006	18056,6	216 679	33,611	33,6	67,2	1,3440013	291217	365	17826,572
2007	18835,3	226 024	34,487	33,6	68,08	1,2884348	291217	365	18595,38
2008	19574,7	234 896	35,362	33,6	68,95	1,2397691	291217	366	19325,321
2009	20344,5	244 134	35,362	33,6	68,95	1,192858	291217	365	20085,32
2010	21146,1	253 753	35,362	33,6	68,95	1,147641	291217	365	20876,681
2011	21971,6	263 659	35,362	33,6	68,95	1,1045209	291217	365	21691,699
2012	22819,2	273 831	35,362	33,6	68,95	1,0634921	291217	366	22528,551
2013	23689,1	284 269	35,362	33,6	68,95	1,024441	291217	365	23387,326
2014	24581,2	294 975	35,362	33,6	68,95	1	294975	365	24268,083
SUMA					1778		8449050	10592	

rok	redukční hranice	
	1	2
1996	5000	10000
1997	5600	11200
1998	5900	11800
1999	6100	13000
2000	6300	14200
2001	6600	15300
2002	7100	16800
2003	7400	17900
2004	7600	18600
2005	7800	19400
2006	8100	20500
2007	8500	21900
2008	8800	23000
2009	9200	24500
2010	9500	25600
2011	9900	27100
2012	10300	28500

růst produktivity práce	
2003	1,0349
2004	1,0296
2005	1,0282
2006	1,0394
2007	1,0431
2008	1,0393
2009	1,0393
2010	1,0394
2011	1,0390
2012	1,0385

2013	10700	30000
2014	11100	31500
2015	11500	32900

2013	1,0381
2014	1,0376
2015	1,0362

						doba pojištění	39	30
	SRZV	30,4167	KDRO	VDRO	OVZ	red.OVZ	důchod	důchod
2003	3 196 044	97 213 112	6 209	964	18 534	10 613	7 519	6 086
2004	3 502 087	106 521 929	6 574	1 028	19 208	10 961	7 722	6 242
2005	3 805 846	115 761 282	6 940	1 094	19 801	11 320	7 932	6 404
2010	5 787 682	176 042 190	8 766	1 433	24 008	13 852	9 414	7 544
2015	8 449 050	256 992 233	10 592	1 778	29 158	17 697	11 663	9 274

rok	počet důchodců	náklady na důchody 39	náklady na důchody 30	úspora
2003	2 630 811	237 367 136 645	192 133 877 939	45 233 258 706
2004	2 657 321	246 240 588 509	199 055 780 265	47 184 808 244
2005	2 686 838	255 752 600 296	206 479 791 003	49 272 809 293
2010	2 917 199	329 537 289 736	264 072 923 246	65 464 366 490
2015	3 142 450	439 800 845 444	349 708 184 341	90 092 661 102

VZ - vyměřovací základ

RVZ - roční vyměřovací základ

KNVVZ - koeficient nárůstu všeobecného vyměřovacího základu dle roku, v němž má být důchod přiznán

ND - náhradní doby pojištění - průměrný počet dní

příloha 5 Projekce nově přiznávaných důchodů

věk	důchodci		počet všech osob		míra důchodovosti	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
49	18	0	78 750	79 574	0,0229%	0,0000%
50	208	0	79 591	81 320	0,2613%	0,0000%
51	19	0	79 194	81 259	0,0240%	0,0000%
52	43	118	77 541	79 765	0,0555%	0,1479%
53	77	1 300	77 816	80 222	0,0990%	1,6205%
54	34	4 322	80 509	83 383	0,0422%	5,1833%
55	429	8 194	79 869	84 069	0,5371%	9,7468%
56	122	9 913	70 328	75 435	0,1735%	13,1411%
57	91	5 419	63 939	69 238	0,1423%	7,8266%
58	3 536	3 258	64 169	69 675	5,5104%	4,6760%
59	3 759	1 268	59 006	64 678	6,3705%	1,9605%
60	1 893	480	53 511	59 487	3,5376%	0,8069%
61	15 279	145	51 118	57 574	29,8897%	0,2518%
62	2 144	60	46 948	53 878	4,5668%	0,1114%
63	575	35	42 312	49 851	1,3590%	0,0702%
64	220	22	39 876	47 596	0,5517%	0,0462%
65	211	233	37 933	46 085	0,5562%	0,5056%
66	70	7	37 032	46 077	0,1890%	0,0152%
67	32	6	36 626	46 524	0,0874%	0,0129%
68	14	7	36 583	47 100	0,0383%	0,0149%
69	11	4	36 668	48 312	0,0300%	0,0083%
70	11	3	36 305	49 413	0,0303%	0,0061%
71	5	2	35 271	49 778	0,0142%	0,0040%
72	4	1	33 518	48 547	0,0119%	0,0021%
73	2	0	31 199	46 671	0,0064%	0,0000%
74	3	0	28 928	45 378	0,0104%	0,0000%
75	0	0	26 821	44 081	0,0000%	0,0000%
76	0	1	25 139	42 901	0,0000%	0,0023%
77	0	0	23 055	41 566	0,0000%	0,0000%
78	0	0	21 438	40 399	0,0000%	0,0000%
79	0	0	19 515	38 008	0,0000%	0,0000%
80	1	0	17 275	34 832	0,0058%	0,0000%
81	0	0	14 431	30 059	0,0000%	0,0000%
82	0	0	10 883	23 404	0,0000%	0,0000%
83	0	0	6 657	14 838	0,0000%	0,0000%
84	0	0	4 317	9 888	0,0000%	0,0000%
85	0	0	3 912	9 207	0,0000%	0,0000%
86	0	0	3 971	9 841	0,0000%	0,0000%
87	0	0	4 384	11 391	0,0000%	0,0000%
88	0	0	4 125	11 132	0,0000%	0,0000%
89	0	0	3 225	9 025	0,0000%	0,0000%
90	0	1	2 424	7 118	0,0000%	0,0140%

Projekce ČSÚ muži

věk	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
49	77811	76731	76432	75175	72826	67287	62638	63303	64099	65672	73151	76156	72969	70232
50	79234	77689	76533	76243	75000	72674	67177	62563	63229	64026	65595	73035	76027	72865
51	79339	79045	77427	76287	76006	74779	72476	67024	62449	63116	63912	65476	72871	75850
52	78458	79096	78721	77123	75999	75726	74516	72236	66833	62297	62964	63759	65317	72664
53	75945	78170	78719	78354	76777	75669	75406	74212	71958	66605	62113	62779	63573	65123
54	78982	75622	77743	78295	77941	76387	75296	75043	73867	71640	66342	61894	62559	63352
55	81162	78354	74993	77101	77656	77315	75785	74714	74472	73316	71119	65876	61476	62142
56	77750	80229	77464	74150	76244	76803	76475	74971	73921	73690	72555	70388	65207	60859
57	62174	76766	79226	76507	73247	75327	75891	75579	74104	73078	72859	71745	69612	64496
58	64853	61294	75695	78137	75471	72269	74337	74908	74615	73173	72171	71967	70878	68781
59	62459	63837	60347	74541	76962	74352	71213	73265	73844	73570	72161	71188	71000	69940
60	54657	61389	62757	59338	73311	75708	73156	70082	72116	72700	72444	71073	70128	69958
61	51392	53645	60266	61621	58277	72014	74384	71891	68884	70898	71485	71249	69914	68999
62	49950	50367	52588	59090	60433	57166	70657	72998	70566	67628	69619	70210	69992	68695
63	43005	48864	49286	51473	57854	59185	56000	69234	71547	69181	66315	68282	68877	68678
64	40707	41977	47713	48141	50294	56547	57866	54770	67735	70018	67721	64933	66877	67478
65	38069	39645	40897	46501	46934	49050	55167	56473	53469	66147	68398	66176	63472	65393
66	36770	36988	38535	39766	45232	45670	47746	53720	55011	52101	64477	66694	64549	61933
67	36172	35641	35867	37381	38590	43910	44352	46385	52208	53481	50671	62730	64911	62846
68	35993	34977	34478	34711	36190	37375	42544	42989	44976	50640	51895	49187	60914	63055
69	35863	34706	33743	33277	33517	34961	36122	41137	41585	43524	49024	50259	47654	59039
70	36132	34475	33380	32471	32038	32286	33693	34829	39684	40134	42025	47357	48571	46075
71	34964	34619	33051	32020	31164	30766	31020	32390	33499	38187	38639	40480	45639	46831
72	34040	33367	33061	31585	30620	29821	29460	29722	31053	32134	36651	37105	38894	43873
73	31380	32335	31721	31456	30075	29178	28439	28115	28385	29676	30730	35072	35530	37266
74	29392	29662	30591	30037	29811	28525	27697	27017	26729	27007	28258	29284	33447	33908
75	26743	27638	27918	28820	28323	28135	26945	26186	25563	25313	25598	26805	27801	31778
76	25282	25002	25866	26156	27028	26588	26437	25343	24651	24088	23873	24163	25325	26288
77	23206	23485	23253	24085	24382	25223	24840	24725	23726	23102	22597	22417	22711	23826
78	21172	21397	21685	21500	22299	22603	23412	23085	23005	22101	21544	21096	20951	21248
79	19882	19358	19595	19889	19750	20514	20823	21599	21326	21280	20471	19981	19590	19479
80	17393	18002	17561	17809	18108	18012	18739	19053	19793	19573	19560	18844	18418	18082
81	15338	15582	16162	15798	16052	16353	16295	16983	17299	18003	17834	17852	17227	16864
82	12018	13596	13843	14388	14092	14345	14641	14615	15263	15578	16243	16120	16166	15626
83	8449	10525	11937	12182	12691	12457	12708	12996	13001	13605	13912	14533	14449	14515
84	4254	7299	9118	10370	10611	11081	10902	11148	11428	11459	12018	12316	12892	12843
85	3744	3619	6230	7807	8905	9137	9567	9438	9677	9947	9999	10512	10797	11328
86	3428	3132	3039	5250	6601	7552	7771	8160	8075	8305	8560	8628	9093	9365
87	3662	2815	2583	2516	4362	5503	6316	6521	6872	6823	7039	7277	7355	7775
88	4127	2946	2275	2097	2051	3569	4518	5206	5396	5708	5686	5885	6103	6190
89	3231	3245	2329	1807	1673	1643	2871	3650	4224	4397	4669	4668	4847	5047
90	7717	7877	8061	7536	6763	6102	5616	6269	7453	8878	10158	11387	12365	13299

Počty nově přiznaných důchodů mužů

věk	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
49	17,79	17,54	17,47	17,18	16,65	15,38	14,32	14,47	14,65	15,01	16,72	17,41	16,68	16,05
50	207,1	203	200	199,3	196	189,9	175,6	163,5	165,2	167,3	171,4	190,9	198,7	190,4
51	19,03	18,96	18,58	18,3	18,24	17,94	17,39	16,08	14,98	15,14	15,33	15,71	17,48	18,2
52	43,51	43,86	43,65	42,77	42,14	41,99	41,32	40,06	37,06	34,55	34,92	35,36	36,22	40,3
53	75,15	77,35	77,89	77,53	75,97	74,88	74,62	73,43	71,2	65,91	61,46	62,12	62,91	64,44
54	33,36	31,94	32,83	33,06	32,92	32,26	31,8	31,69	31,19	30,25	28,02	26,14	26,42	26,75
55	435,9	420,9	402,8	414,1	417,1	415,3	407,1	401,3	400	393,8	382	353,8	330,2	333,8
56	134,9	139,2	134,4	128,6	132,3	133,2	132,7	130,1	128,2	127,8	125,9	122,1	113,1	105,6
57	88,49	109,3	112,8	108,9	104,2	107,2	108	107,6	105,5	104	103,7	102,1	99,07	91,79
58	3574	3378	4171	4306	4159	3982	4096	4128	4112	4032	3977	3966	3906	3790
59	3979	4067	3844	4749	4903	4737	4537	4667	4704	4687	4597	4535	4523	4456
60	1934	2172	2220	2099	2593	2678	2588	2479	2551	2572	2563	2514	2481	2475
61	15361	16034	18013	18418	17419	21525	22233	21488	20589	21191	21367	21296	20897	20624
62	2281	2300	2402	2698	2760	2611	3227	3334	3223	3088	3179	3206	3196	3137
63	584,4	664	669,8	699,5	786,2	804,3	761	940,9	972,3	940,1	901,2	927,9	936	933,3
64	224,6	231,6	263,2	265,6	277,5	312	319,3	302,2	373,7	386,3	373,6	358,2	369	372,3
65	211,8	220,5	227,5	258,7	261,1	272,8	306,9	314,1	297,4	367,9	380,5	368,1	353,1	363,7
66	69,5	69,92	72,84	75,17	85,5	86,33	90,25	101,5	104	98,48	121,9	126,1	122	117,1
67	31,6	31,14	31,34	32,66	33,72	38,36	38,75	40,53	45,61	46,73	44,27	54,81	56,71	54,91
68	13,77	13,39	13,19	13,28	13,85	14,3	16,28	16,45	17,21	19,38	19,86	18,82	23,31	24,13
69	10,76	10,41	10,12	9,983	10,05	10,49	10,84	12,34	12,48	13,06	14,71	15,08	14,3	17,71
70	10,95	10,45	10,11	9,838	9,707	9,782	10,21	10,55	12,02	12,16	12,73	14,35	14,72	13,96
71	4,956	4,908	4,685	4,539	4,418	4,361	4,397	4,592	4,749	5,413	5,477	5,738	6,47	6,639
72	4,062	3,982	3,945	3,769	3,654	3,559	3,516	3,547	3,706	3,835	4,374	4,428	4,642	5,236
73	2,012	2,073	2,033	2,016	1,928	1,87	1,823	1,802	1,82	1,902	1,97	2,248	2,278	2,389
74	3,048	3,076	3,172	3,115	3,092	2,958	2,872	2,802	2,772	2,801	2,931	3,037	3,469	3,516
75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
76	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	1,007	1,042	1,017	1,031	1,048	1,043	1,085	1,103	1,146	1,133	1,132	1,091	1,066	1,047
81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem	29356	30279	33004	34689	34361	38123	39251	38827	37996	38423	38507	38343	37811	37284

Projekce ČSÚ ženy

věk	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
49	78412	77830	76862	76072	72910	67822	62069	62584	63830	65347	72440	74780	72060	69461
50	80555	78601	77933	76970	76185	73034	67962	62226	62742	63987	65502	72578	74915	72204
51	81838	80714	78678	78014	77056	76275	73137	68082	62365	62882	64124	65637	72695	75028
52	80490	81974	80764	78737	78077	77125	76348	73222	68185	62489	63005	64245	65754	72792
53	78778	80610	81999	80796	78779	78123	77176	76405	73291	68273	62598	63115	64352	65858
54	81421	78673	80455	81841	80645	78638	77987	77047	76280	73181	68184	62532	63048	64283
55	84999	81060	78328	80106	81490	80303	78308	77664	76731	75971	72888	67914	62287	62803
56	82789	84565	80652	77939	79713	81096	79920	77940	77304	76380	75629	72564	67617	62017
57	67700	82320	84092	80205	77512	79281	80661	79496	77531	76903	75988	75245	72200	67282
58	70416	67287	81823	83587	79729	77055	78817	80194	79039	77089	76469	75563	74827	71803
59	68498	69949	66846	81291	83049	79220	76567	78324	79696	78554	76620	76007	75110	74383
60	60481	68008	69454	66376	80725	82476	78678	76048	77797	79165	78035	76118	75514	74627
61	58069	60010	67484	68923	65874	80120	81864	78100	75495	77237	78601	77484	75586	74990
62	56658	57580	59509	66925	68358	65339	79476	81212	77483	74905	76639	77998	76895	75017
63	50627	56141	57059	58976	66332	67758	64771	78790	80518	76828	74278	76003	77356	76268
64	48690	50120	55584	56500	58404	65696	67115	64163	78060	79780	76132	73611	75327	76675
65	45984	48147	49567	54979	55892	57784	65007	66420	63507	77272	78986	75382	72894	74601
66	45683	45404	47548	48959	54314	55225	57104	64253	65662	62793	76415	78121	74567	72115
67	45815	45036	44769	46892	48293	53585	54495	56359	63427	64829	62008	75472	77170	73671
68	46547	45099	44340	44086	46185	47573	52796	53702	55550	62527	63921	61149	74441	76130
69	46812	45732	44320	43585	43346	45420	46796	51946	52850	54681	61563	62945	60227	73332
70	48875	45885	44840	43468	42760	42537	44585	45950	51021	51923	53737	60514	61887	59229
71	48854	47778	44870	43864	42536	41857	41653	43674	45025	50011	50910	52703	59367	60732
72	49478	47609	46579	43762	42797	41519	40872	40689	42679	44016	48907	49803	51575	58115
73	46226	48060	46265	45284	42563	41642	40415	39802	39640	41595	42914	47702	48595	50343
74	45653	44739	46538	44821	43891	41274	40400	39228	38650	38510	40426	41726	46400	47289
75	43507	44010	43154	44913	43278	42403	39896	39071	37956	37417	37298	39173	40451	45003
76	42917	41749	42260	41463	43180	41635	40818	38427	37655	36603	36101	36005	37835	39090
77	40940	40960	39876	40394	39663	41335	39885	39131	36864	36149	35160	34699	34629	36411
78	40137	38826	38880	37885	38411	37748	39374	38024	37336	35203	34544	33624	33208	33164
79	38270	37790	36594	36683	35781	36314	35722	37297	36052	35432	33436	32840	31992	31624
80	35328	35737	35332	34255	34378	33571	34110	33591	35109	33972	33422	31572	31039	30268
81	31729	32686	33111	32780	31823	31980	31269	31811	31365	32821	31796	31317	29617	29151
82	25972	29049	29973	30411	30154	29317	29505	28890	29431	29058	30448	29537	29130	27584
83	18706	23497	26329	27217	27663	27476	26759	26974	26454	26991	26690	28010	27212	26876
84	9838	16695	21016	23600	24445	24895	24774	24172	24410	23982	24513	24283	25527	24841
85	8812	8645	14709	18561	20892	21690	22137	22076	21584	21842	21504	22024	21860	23024
86	8474	7609	7487	12775	16164	18242	18985	19424	19415	19028	19302	19047	19552	19449
87	9575	7173	6463	6380	10920	13859	15684	16368	16790	16830	16540	16823	16644	17128
88	11173	7922	5959	5389	5340	9170	11676	13255	13873	14278	14359	14155	14440	14326
89	9118	9009	6418	4849	4403	4380	7550	9646	10986	11545	11927	12036	11905	12183
90	25118	24506	24247	22211	19551	17288	15670	17131	20170	23821	27252	30319	32831	34695

Počty nově přiznaných důchodů ženy

věk	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	119,1	121,3	119,5	116,5	115,5	114,1	112,9	108,3	100,9	92,44	93,21	95,04	97,27	107,7
53	1277	1306	1329	1309	1277	1266	1251	1238	1188	1106	1014	1023	1043	1067
54	4220	4078	4170	4242	4180	4076	4042	3994	3954	3793	3534	3241	3268	3332
55	8285	7901	7634	7808	7943	7827	7632	7570	7479	7405	7104	6619	6071	6121
56	10879	11113	10599	10242	10475	10657	10502	10242	10159	10037	9938	9536	8886	8150
57	5299	6443	6582	6277	6067	6205	6313	6222	6068	6019	5947	5889	5651	5266
58	3293	3146	3826	3909	3728	3603	3685	3750	3696	3605	3576	3533	3499	3358
59	1343	1371	1311	1594	1628	1553	1501	1536	1562	1540	1502	1490	1473	1458
60	488	548,8	560,4	535,6	651,4	665,5	634,9	613,6	627,7	638,8	629,7	614,2	609,3	602,2
61	146,2	151,1	170	173,6	165,9	201,8	206,2	196,7	190,1	194,5	198	195,1	190,4	188,9
62	63,1	64,12	66,27	74,53	76,13	72,76	88,51	90,44	86,29	83,42	85,35	86,86	85,63	83,54
63	35,54	39,42	40,06	41,41	46,57	47,57	45,48	55,32	56,53	53,94	52,15	53,36	54,31	53,55
64	22,51	23,17	25,69	26,12	27	30,37	31,02	29,66	36,08	36,88	35,19	34,02	34,82	35,44
65	232,5	243,4	250,6	278	282,6	292,1	328,7	335,8	321,1	390,7	399,3	381,1	368,5	377,2
66	6,94	6,898	7,223	7,438	8,251	8,39	8,675	9,761	9,975	9,539	11,61	11,87	11,33	10,96
67	5,909	5,808	5,774	6,047	6,228	6,911	7,028	7,268	8,18	8,361	7,997	9,733	9,952	9,501
68	6,918	6,703	6,59	6,552	6,864	7,07	7,847	7,981	8,256	9,293	9,5	9,088	11,06	11,31
69	3,876	3,786	3,669	3,609	3,589	3,761	3,874	4,301	4,376	4,527	5,097	5,212	4,987	6,072
70	2,967	2,786	2,722	2,639	2,596	2,583	2,707	2,79	3,098	3,152	3,263	3,674	3,757	3,596
71	1,963	1,92	1,803	1,762	1,709	1,682	1,674	1,755	1,809	2,009	2,045	2,118	2,385	2,44
72	1,019	0,981	0,959	0,901	0,882	0,855	0,842	0,838	0,879	0,907	1,007	1,026	1,062	1,197
73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
76	1	0,973	0,985	0,966	1,007	0,97	0,951	0,896	0,878	0,853	0,841	0,839	0,882	0,911
77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
78	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90	3,529	3,443	3,406	3,12	2,747	2,429	2,201	2,407	2,834	3,347	3,829	4,259	4,612	4,874
celkem	35736	36583	36716	36659	36696	36646	36411	36019	35564	35038	34154	32839	31380	30251

nově přizn.důch.M+Ž

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
65092	66862	69720	71349	71057	74769	75662	74845	73560	73461	72661	71182	69191	67536